

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103

Vol. LXXIII

Liepa - July 7, 1988

Nr. 26

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Kaip buvo iš tikro? (II)

Devyni mėnesiai sovietų 'įtakoje'

Vytautas Meškauskas

Kaip jau rašėm pereinam Nr. Lietuva, pati to nežinodama, per sovietų malonę pa teko Vokietijos 'įtakon'. Kadangi susitarimas buvo slap tas, neužsiminė apie jį ir vo kiečiai, nors jiems tai gal ir padėtų įkalbinėjant Lietuvą jėga atsiimti Vilnių. Tasai įkalbinėjimas nutrūko, rug piūčio 23 d. sovietų armijai užėmus Sovietijai pripažintą Lenkijos teritoriją. Lietuva, kuri pagal tos dienos slaptą protokolą buvo palikta Vo kietijos įtakai, rugsėjo 28 d. buvo išmainyta į didelę dalį Lenkijos teritorijos. Kodėl?

Sovietų apskaičiavimai turėtų paaiškinti atidarius jų archyvus, ko dar ilgai negali ma laukti. Galima spėti, kad Stalinui atrodė, kad būtų sau giau laikyti vokiečių kariuo menę kelis šimtus mylių to liau į Vakarus nuo tiesioginio kelio stačiai į Maskvą. Galimas daiktas, kad sovie tai tikėjosi, kad lietuviai - su kuriais santykiai oficialiai nuo 1921 m. buvo geri, ir kurie gavo iš sovietų Vilnių - bus lengiau patvarkomi ne gu lenkai, kurių teritoriją so vietai pasidalino beveik pu siau su vokiečiais.

Kiekvienu atveju sovie tai neskubėjo įsitvirtinti Lie tuvoje - tam buvo dar dvi konkrečios kliūtys. Maskva pirmiausia norėjo baigti karą su Suomija, kuris pasibaigė 1940 m. vasario mėn. Antra kliūtis buvo sovietų sutiki mas atiduoti vokiečiams Su valkijos pasienio juostą. Mat, vokiečiai aiškino, kad buv. laikiną Lietuvos-Lenki jos sieną Suvalkijoje, einan čią iš Rytų į Vakarus, reikėtų pakreipti nuo Nemuno dau giau į Šiaurės Vakarus, pagal nubrėžtą žemėlapi, pridėtą prie protokolo. Vokiečiams tas ėjimas buvo labai naudin gas, nes sovietams nebuvo kaip siųsti savo kariuomenę į Suvalkiją, kol nebuvo tas ruožas perduotas vokiečiams. Be to, sovietams nebuvo kaip aiškinti mums, kad jie atidavė dalį Lietuvos teritorijos vokiečiams, mainais už likusį kraštą.

Kaip ten buvo, faktas yra toks, kad 1939 m. spalio 4 d. Ribbentropas telegrafavo Schulenburgui į Maskvą, pa

vesdamas paprašyti Moloto vo nediskutuoti tos teritorijos perdavimą su lietuviais šiuo metu, bet išsipareigoti Vokie tijai tą ruožą palikti neoku puotą tuo atveju, jei jie (so vietai) turėtų įvesti savo ka riuomenę į Lietuvą. Taip pat Vokietijai turėtų būti palikta teisė nuspręsti, kada toji teri torija turėtų būti atiduota.

Sekančią dieną Ribben tropas gavo atsakymą, kad Molotovas jautėsi susitarimo su vokiečiais įpareigotas pranešti apie jų pretenzijas lietu viams, kurie dėl to labai susi jaudino. Molotovas taip pranešęs, kad Stalinas *asmeniškai* prašęs Vokietijos vyriausybę šiuo momentu dar nerei kalauti sau Lietuvos teritori jos dalies.

Tą pačią dieną Vokietijos pasiuntinys Kaune Zechlinas gavo instrukciją slap tai, tik žodžiu informuoti Lietu vos vyriausybę, kad ryšium su lenkų valdytos Suvalkijos dalies atitekimu Vokietijai, turėtų būti ištaisyta ir siena su Lietuva, ir dėl to maža Lie tuvos teritorijos dalis turėtų atitekti Vokietijai. Pasiun tinys turėjo taip pat pasakyti, kad šiuo momentu tas klausimas nelaikomas skubiu, žino ma, su sąlyga, jei Lietuvos vyriausybė to nepaskelbs viešai.

Tą pačią spalio 5 d. Bi zauskas informavo Zechliną, kad Molotovas jau pranešė Urbšiui, kad Vokietija pareiškė pretenziją į Suvalkijos da lį. Gavęs tokią informaciją, Urbšys nenorėjo jos perduoti Kaunan telefonu ar telegrafu, bet pats atskrido iš Maskvos į Kauną. Kartu Lietuvos vy riausybė pavedė pasiuntiniui Škirpai apie tai atsiklausti Berlyno. Zechlinas aiškino, jog Vokietija reikalavo, kad Vilnius būtų atiduotas Lietu vai, todėl buvo natūralu, kad atėjo mintis ištaisyti sieną Su valkijoje ir pabrėžė, kad tas klausimas nėra skubus. Zech linas taip pat pridūrė, kad kai tik pasklido gandai apie sienos ištaisymą, kai kam čia, Kaune, buvo kilusios viltys, kad Vokietijai atitekusi Su valkų krašto dalis bus atiduota Lietuvai!

(Nukelta į 2 psl.)

Kardinolas Vincentas Sladkevičius Romoje susitiko su lietuviais

Dirvos spec. korespondento Vitalio Žukausko pranešimas telefonu iš Romos

Lietuvos kardinolas Vincentas Sladkevičius

Sekmadienio vakare, bir zelio 26 d. Romon iš Milano atskrido naujai paskirtas Lie tuvos kardinolas, Kaišiadorių vyskupijos administratorius, vyskupas Vincentas Sladke vičius, lydimas vyskupo Vla dislovo Michelevičiaus.

Aerodrome kardinolą Sladkevičių sutiko, Vatikano valstybės Sekretoriato vardu, Bažnyčios viešųjų reikalų ta rybos sekretoriaus pavaduo tojas prelatas Audrys Bačkis, lietuvių Šv. Kazimiero kole gijos Romoje vadovybė, Ma rijonų vienuolijos gen. vado vas kun. D. Petraitis, kunigai ir iš įvairių kraštų atvykusieji pasveikinti Lietuvos kardino lą.

Lietuvos vyčių veikėjai, prof. J. Stukas su žmona Lo reta, kuri, pasipuošusi tauti niais rūbais įteikė didžiulę gė lių puokštę ir pasveikino kar dinolą Amerikos lietuvių ir Lietuvos Vyčiu vardu. Taip pat sveikino jaunimo atsto vai.

Antradienį, birželio 28 d., Vatikano didžiojoje audi encijų salėje įvyko kardinolų

turi lietuviai vyskupai: arki vysk. P. Marcinkus, vysk. P. Baltakis, vysk. A. Deksnys ir vysk. Vl. Michelevičius.

Liturginėje dalyje buvo skaitomos maldos įvairiomis kalbomis. Lietuviškai maldą skaitė Šv. Kazimiero kolegi jos auklėtinis Jonas Malinaus kas.

Tos dienos vakare Vati kano soduose buvo susitiki mas su kardinolu Sladkevi čiumi, kur jo pasveikinti at vyko ne tik Bažnyčios dig nitoriai, bet ir pasauliečiai: Amerikos ambasadorius prie Vatikano, Prancūzijos ir Vo kietijos atstovai ir net kardi nolas Casserolli, tuo pareikš damas ypatingą pagarbą Lie tuvos kardinolui.

Trečiadienį, birželio 2 d. kolegijos vadovybė surengė bendrus pietus ir įteikė kardi nolui dovanas. Pietų metu kalbėjo prel. Bartkus, vysk. Baltakis, prof. J. Stukas, arkivysk. K. Saladka, dr. Bo belis, J. Polikaitis, I. Bubl ie nė, prof. Rabikauskas, kun. dr. Urbonas, kun. Bunga, prel. Tulaba, prel. Bačkis.

Į sveikinimus Jo Emi nencija kardinolas atsakė savo padėkos žodžiu. Šeštą v vakare, Šv. Petro aikštėje, po piežius atnašavo konceliabra cines mišias su naujaisiais kardinolais ir jų metu įteikė kardinoliškus žiedus.

(Nukelta į 2 psl.)

KARDINOLO VINCENTO SLADKEVIČIAUS SVEIKINIMAS LIETUVIAMS

Kur mes bebūtumėm, tegu mu myse plaka lietuviška širdis, mylinti Dievą ir savo protėvių žemę Lietuvą, visiems skleisdama lietuviško gerumo spindulius ir šilimą.

Su Dievo palaima,

kard. Vincentas Sladkevičius

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

Gorbačiovas siūlo konkrečias reformas, bet režimas vistiek pasiliks totalitarinis. - Lengvatos privačiai iniciatyvai.

Birželio 28 d. Gorbačiovas pasiūlė kai kurias konkrečias reformas 4,991 partijos konferencijos delegatams, kurie tačiau nebuvo rinkti, kaip pastebėjome pereinamos savaitės Apžvalgoje. Ištimi partijos disciplinai jie 17 kartų paplojo savo bosui, tačiau, pasikeitus laikams, jie jau neslėpė nepsitikėjimo ir baimės dėl savo ligšiolinių privilegijų galimo netekimo. Sakoma, kad Gorbačiovas prieš aštuonias dienas buvo patiekęs savo kalbos projektą politbiurui, kuris rekomendavo kai kuriuos pakeitimus.

Gorbačiovas siūlė taip pertvarkyti dabartinę sistemą. Aukščiausia valdžia atitektų "Liaudies delegatų kongresui". Jį sudarytų 1,500 rinktų delegatų iš visos Sovietų Sąjungos ir 750 paskirtų kompartijos, darbo unių, komsomolo ir kt. komunistinių organizacijų. Tie 2,250 žmonių išrinktų įstatymus leidžiančią instituciją, kuri išrinktų prezidentą ir aukščiausiąją tarybą - vyriausybę. Kongresas rinktųsi kasmet peržiūrėti savo išrinktų organų darbą.

Atskirų respublikų ir sričių taryboms duodama daugiau teisių, tačiau joms pirmininkauti bus skiriami partiniai vadai.

Kongresas išrinks ir atskirą konstitucinę komisiją, kuri žiūrės, kad įstatymai būtų suderinti su konstitucija. Iki šiol tokios institucijos visai nebuvo.

Partijos ir tarybų nariai būtų renkami slapta iš kelių kandidatų tarpo.

Gorbačiovas sakė, kad konferencija turėtų aptarti tautinį klausimą, jis tačiau pasisakė prieš atskirų respublikų sienų pertvarkymą. Pasmerkė 'regionalinį egoizmą' tačiau pažadėjo didesnę ekonominę savivaldą respublikoms.

Gorbačiovas atmetė konkuruojančių politinių partijų idėją, tačiau pasisakė už 'ci-

vilių organizacijų', įskaitant ir nekomunistinius susibūrimus, teisę vaidinti didesnę rolę politiniuose sprendimuose, bet nepaminėjo vad. 'liaudies frontų'.

Gorbačiovas pasisakė prieš senų partijos vadų pašalinimą iš vietos ir prieštaravo amžiaus nustatymui, kada jie turėtų eiti pensijon. Kiek laiko galima bus išbūti vietoje, Gorbačiovas paliko nustatyti konferencijai: vieną, du ar tris terminus.

Gorbačiovas gynė kritišką sovietų istorijos peržvalgą tačiau neminėjo daug pavardžių - apie Staliną atsiliepė tik du kartus, Brežnevas jam visai nefiguravo.

Nors jis pabrėžė, kad nėra reikalo bijoti naujų idėjų ir pasiūlymų, tačiau viešai transliuojama buvo tik jo kalba. Apie ginčus, jei tokie buvo konferencijoje, bus sužinota tik iš gandų.

Gorbačiovas reikalavo naujų įstatymų, kurie apsaugotų piliečių namų, telefono ir pašto neliečiamybę, bet nepaminėjo kelionų apribojimo.

Jis nė žodžiu neprasitarė apie partijos valdžios pareigūnų privilegijas, apie kurias daug nusiskundimų buvo pasirodę spaudoje.

Gorbačiovas pats skundėsi, kad daug žmonių vedėjų dar nesinaudoja jiems jau duota laisve tarkyti savo vadovaujamas įmones. Jis ragino duoti daugiau teisių ūkininkams, kuriems turėtų būti

leista nuomoti kolektyvinių ūkių žemę. Jis pasisakė už nuomuojamų butų pardavimą gyventojams, su teise palikti juos savo įpėdinams.

Gorbačiovas taip pat reikalavo 'sąžinės laisvės' tikintiesiems, nors jų religijos ir neišlaiko mokslinės kritikos, bet neišleido į detales.

Kaip buvo iš tikro?

(Atkelta iš 1 psl.)

Netrukus Maskvoje prasidėjo derybos dėl Vilniaus atidavimo Lietuvai ir bendro gynimosi karo atveju, kas pradžioje reiškė tik sovietų igulas Lietuvoje. Spalio mėn. pats Stalinas tose derybose pareiškė:

"Kiekvienu atveju, mes laikome karinių bazių įsteigimą Lietuvos teritorijoje simboliniu. Jos gali pasitarnauti tik Lietuvos saugumui. Jei jūsų vyriausybė bijo 34,000 raudonarmiečių, mes nusileisime prašydami bazių 20,000. Jei Lietuva būtų atitekusi Vokietijos įtakai, ji virstų Vokietijos protektoriatu, tuo tarpu mes pripažįstame Lietuvos valstybės nepriklausomybę. Mes esame pasiryžę ginti jos teritorialinį integralumą."

Reikia pastebėti, kad sovietai jau kiek ankstėliau buvo sudarę panašias sutartis su Latvija ir Estija.

Spalio 13 d. raporte JAV Valstybės Sekretoriui Hull'ui pasiuntinys Kaune Norem

Iš kitos pusės

Gyvenant Vakaruose sunku suprasti susijaudinimą Sovietijoje, ypač jos pagrobtose valstybėse, dėl... istorijos. Faktinai dėl praeities aprašymo, kurią jau sunku po 50 metų atstatyti! Juk svarbiau dabartis, o ateitį turėtų nulemti žmonių apsisprendimo teisė. Už tat istorija Vakaruose yra daugiau akademinio pobūdžio, tuo tarpu Sovietijoje istorija yra pajungta politikai. Dėl to, kad Sovietijoje iki šiol buvo tikima arba verčiama tikėti marksistine dogma, kuri neva tai turi atsakymus į visus dabartinius klausimus. Sovietijoje istorijos interpretavimas yra dabartinis politikos pateisinimas. Už tat, jei norima padaryti permainas, istorija turi būti pakeista, kad tas permainas pateisintų. Kas nors panašaus ištiko Katalikų Bažnyčią reformacijos laikais.

Dabartinė sovietų istorijos versija atrodo taip: Leninas yra Dievas, iš jo išplaukia autoritetas valdyti kompartiją ir visą Sovietiją. Po Lenino atėjo nusikaltėlišką Stalino valdymas, trukęs 30 metų. Jį pasekė neįvykdyta reforma Chruščiovo laikais, o po to užėjo Brežnevo-Černenkos stagnacijos laikotarpis.

Žinoma, patikėti, kad net 60 metų galėjo tęstis 'herzija', sunku. Peršasi mintis, ar tik ne pats Leninas faktinai pasėjo stalinizmo sėklą?

Lietuvos istorikų uždavinys dar keblesnis. Jei Stalino metai buvo pragaras, nepriklausomybės metai Lietuvai davė 20 metų, kiekvienu atveju laimingesnių metų. Bet to pripažinti istorikams nebuvo leista, kas kelia klausimą kaip iš viso bet koks doras, siekias tiesos, žmogus galėjo save vadinti istoriku. Nūdien pati KOMJAUNIMO TIESA pripažįsta:

"Istorijos mokslas mūsų dienomis susilaukė pelnytų kritikos. Stagnacijos metais istorikų plunksna, tiesa, gana stropiai vairuojama, gimdė daugelį silpnų, pilkų darbų, kuriuose istorinė tiesa buvo nutylima, o kai kada ir iškraipoma... Ji vis skurdo, tapo dehumanizuota, be žmogaus, neturininga ir pasiutusiais neįdomi."

Tų minčių autorius Alfonsas Eidintas, istorijos mokslų kandidatas, docentas, mano, kad naujam Lietuvos istorijos perrašymui vadovauti galėtų Regina Žepkaitė jau nuo 1973 m. rašanti apie nepriklausomybės meto Lietuvos užsienio politiką, kuri, anot Eidintą:

"... nesistengia žūt būt demaskuoti pasidavėlišką (Vakarų šalims) lietuvių buržuazinę diplomatų kastos ir tokiu anuomet pageidautinu pseudoidėjiniu primityvizmu nesiruošia lengvai kopti į žavią mokslinių laipsnių ir vardų viršūnę."

Esu skaitęs tik jos DIPLOMATIJA IMPERIALIZMO TARNYBOJE: LIETUVOS - LENKIJOS SANTYKIAI 1919-1939 m." Pavadinimo pirmoji dalis pritaikyta anų laikų reikalavimams. Iš tikro knyga turėtų vadintis DIPLOMATIJA IŠSILAIKYMO TARNYBOJE, tačiau jos tekstas gana įdomus ir net didele dalimi teisingas. Jei tos istorijos žodis ateityje bus svaresnis už partijos istorijos instituto pažiūrą, bus padaryta nemaža pažanga.

(vm)

Prie Kremliaus mūrų...

L'Express karikatūra

Kardinolas...

(Atkelta iš 1 psl.)

Šeštadienį, liepos 2 d. 12:45 val., popiežius privačioje audiencijoje priėmė kardinolą su būriu lietuvių ir kolegijos vadovybę.

Sekmadienį, liepos 3 d., buvo naujojo kardinolo ingresas į vieną Romos bažnyčią, kuri - pagal senas tradicijas - priskiriama globoti kardinolui.

pranešė apie savo pasikalbėjimą su min. pirm. pavaduotoju Bizausku, kuris visai konfidencialiai pareiškė, kad Maskvoje Lietuvos delegatai patyrė, kad Lietuva buvo patekusi Vokietijos įtakon. To fakto akivaizdoje Lietuvos delegacija Maskvoje pilnai kooperavusi su Sovietijos vyriausybe. Už tą palankumą Lietuvai buvo užtikrinta pilna suverenumo teisė.

Už savaitės užs. reik. min. Urbšys pareiškė Norem'ui, kad jam asmeniškai patinka tik pirmas sutarties su sovietais punktas, pagal kurį Vilnius grąžinamas Lietuvai. Konfidencialiai jis pasakė, kad Lietuvos vyriausybė prisibijanti, kad ir taiką atstačius sovietai norės palikti savo igulas Lietuvoje.

Žinoma, sunku buvo įspėti, kad Europa taip ir liks be taikos sutarties iki šių dienų. Tada sovietų įtaka Lietu-

vai buvo dar pakenčiama ne tik mums. Molotovas - kalbėdamas kovo 29 d. Aukščiausioje Taryboje - pareiškė, kad paktai su Lietuva, Latvija bei Estija pildomi patenkinamai ir ruošia dirvą santykių pagerinimui tarp Sovietų Sąjungos ir tų valstybių.

Paremta nepuolimo sutartim su Sovietija ir jos žaliavom, Vokietija 1940 m. gegužės mėn. metė visas savo jėgas į Vakarus ir pasiekė didžiulių laimėjimų Vakarų Europoje. Krito Norvegija, Danija, Olandija, Luksenburgas, Belgija. Vokiečiai artėjo prie Paryžiaus.

Maskvai tai atrodė tinkamas laikas pakeisti įtaką Pabaltyje prievarta. Juk vokiečiai užimti Vakaruose! Nepaisant to, jie laikėsi savo susitarimo su vokiečiais raidės. Kai Lietuva jau buvo sovietišškai 'sutvarkyta', 1940 m.

(Nukelta į 3 psl.)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$20.00. Single copy 50 cents.Prenumerata metams \$20.00, pusei metų \$12.00 • Atskiuro nu-
merio kaina 50 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Vilniuje 60,000 žmonių parėmė pertvarkymo sąjūdį

Birželio 25 d. Gedimino
aikštėje Vilniuje demons-
travo 60,000 žmonių parem-
ti birželio 3 d. įsisteigusiai
lietuvių intelektualų orga-
nizacijai, kuri vadinasi Lie-
tuvos pertvarkymo sąjūdis.Paskutiniu laiku sąjūdis
išleido pasiūlymus, reika-
laujančius didesnės ekon-
ominės, kultūrinės ir valsty-
binės autonomijos.Demonstracijoje Centro
komiteto sekretorius A.
Brazauskas paskelbė Lietu-
vos pertvarkymo sąjūdžio
platformą: siekti suvereni-
nės Lietuvos, lietuvių kaip
oficialios kalbos respubliko-
je.Dalyvavo ir Vilniaus par-
tijos komiteto sekretorius
K. Zaleckis, ir Komunistų
jaunimo lygos pirmasis se-
kretorius Masaitis. Demon-
strantai reikalavę, kad iš
Centro komiteto būtų pa-
šalintas antrasis sekreto-
rius rusas Nikolai Mitkin.Tarp kalbėjusių buvo Lie-
tuvos pertvarkymo sąjū-
džio narys rašytojas V.
Petkevičius, kuris reikala-
vo, kad būtų paleistas sąži-
nės kalinys poetas G. Ieš-
mantas, kuris serga džiova.
Rašytojas reikalavo, kadbūtų įteisintas Lietuvos
himnas.Dar kalbėjo naujos orga-
nizacijos nariai muzikolo-
gas V. Landsbergis ir ekon-
omistė K. Prunskienė. Demon-
strantai nešėsi šimtus
trispalvių vėliavėlių ir jo-
mis mosikavo. Demonstra-
cijos užtruko tris valandas.Laisvės kovotojas Povi-
las Pečeliūnas telefonu pa-
pildomai pranešė, kad yra
reikalaujama grąžinti į vie-
šą gyvenimą visus tauti-
nius ir valstybinius lietuvių
ženklus; lietuvių kalba tu-
rėtų būti oficialioji Lietu-
vos kalba; kad prekyba su
užsieniu, muito, kredito ir
kiti ekonominiai reikalai
būtų tvarkomi lietuvių. Rei-
kalaujama suvereninės Lie-
tuvos ryšyje su Sovietų
Sąjunga. Taip pat ruo-
šiamasi išleisti necenzūro-
tą leidinį, finansuojamą as-
meninėmis aukomis.

(LIC)

Kaip buvo iš tikro?

(Atkelta iš 2 psl.)

rugpjūčio 13 d. sovietai pa-
siūlė vokiečiams už tą Suval-
kijos ruožą, kuris jiems buvo
sovietų pažadėtas, 3,860,000

IV Kultūros Kongresui praėjus

Birželio 24-27 dienomis
Toronte įvyko Pasaulio lietu-
vių IV Kultūros kongresas,
kuriam vadovavo PLB vice-
pirm. Milda Lenkauskienė.
Jos talkininkėmis buvo dvi
komisijos - organizacinė To-
ronte, vadovaujama Rasos
Kurienės ir programos komi-
sija Clevelande, vadovauja-
ma pačios kongreso pirminin-
kės Mildos Lenkauskienės.Kongreso atidaromajame
žodyje pirmininkė paste-
bėjo, kad svarstybų metu rei-
kės pakopėti aukščiau, kad
būtų galima matyti ir Lietu-
vos, ir išeivijos kūrybos toli-
mesnį vaizdą ir persvartyti
bei įvertinti kultūrinį gyve-
nimą šių dienų tikrovės rė-
muose.Apie penkiasdešimt pa-
skaitininkų kalbėjo apie reli-
giją, šeimą, muziką, menus,
lituanistiką, literatūrą, teatrą,
tautodailę, spaudą ir radiją.
Nagrinėta religijos svarba tau-
tiniam identitetui; Lietuvos
katalikų bažnyčia ir Lietuvos
laisvė tapo sinonimu okupuo-
to krašto žmonėms siekiant
žmogaus teisių ir sąžinės lais-
vės.dolerių, t.y. pusę to, ką JAV
sumokėjo carui už Aliaską.
Po ilgų derybų buvo sutarta,
kad sovietai - už niekados vo-
kiečiams nepriklausiusį Su-
valkijos ruožą - sumokės
7,500,000 aukso dolerių, ar-
ba 31,500,000 reichsmarkių,
kurių 1/8 - atseit 3,937,000
markių - bus sumokėta per
tris mėnesius kilniaisiais me-
talais, o likusioji 7/8 suma
bus atskaityta iš Vokietijos
mokėjimų auksu už sovietų
žaliavų pristatymus, kuris
turėjo įvykti 1941 m. vasario
11 d. Tai vienintelis komiš-
kas epizodas toje baisioje
tragedijoje. Pulti Sovietiją
Hitleris jau buvo apsispre-
ndęs prieš kelis mėnesius.Literatūros grupėje dr.
Rimvydas Šilbajoris su savo
štubu - tautos tragedijos klau-
simą Lietuvos ir išeivijos kū-
ryboje, pramoginės literatū-
ros reikalą, lietuviybės išlaiky-
mą be Lietuvoje sukurtų kū-
rinių, ar tos kūrybos asimilia-
vimo į išeivišką lietuviybę.Teatro svarstybas, jos va-
dovui Jurgiui Blekaičiui nega-
lėjus atvykti dėl širdies opera-
cijos, perėmė dramaturgas dr.
Kostas Ostrauskas. Šioje gru-
pėje kalbėta apie išeivijos te-
atrą, Vilniaus jaunimo teatrą
kuris sėkmingai gastroliavo
JAV, teatrinę literatūrą ir kri-
tiką. Referentais buvo Elena
Dauguvietytė-Kudabienė, Ra-
sa Kazlienė, Arūnas Čiuber-
kis.Išeivijos muzikinės kū-
rybos svartybose grupės va-
dovė Emilija Sakadolskienė
džiaugėsi išeivijos pirmųjų
pokario metų muzikine veik-
la. Deja, ji negalinti džiaug-
tis nūdieniu chorų lygiu, o
kompozitorius tolsta nuo lie-
tuviškos auditorijos skonio.
Į muzikinį pašnekesį įdomių
pastabų įnešė muzikos mo-
kytoja bei chorų vadovė Rita
Vilienė (London, Canada),
muzikinių įvykių kritikas My-
kolas Drunga ir muzikologė
Loreta Venclauskienė.Spaudos ir radijo grupė-
je jos vadovė Aušra Liulevi-
čienė padarė keletą praktiškų
pastabų dėl lietuviško laikraš-
čio problemų, labiausiai dėl
skaitytojų ir redaktorių ben-
dradarbiavimo. Referentė
teigė, kad tų dviejų laikraščio
komponentų riba yra relaty-
vi, jos turėtų visiškai nebūti.
Kun. Juozas Vaišnys, S.J.
prašė dėti visas pastangas,
kad spaudoje būtų naudoja-
ma Lietuvoje kalbos moksli-
ninkų priimta bendrinė kalba,
laikomasi jos rašybos taisyk-
lių.Radijo klausimais, neat-
vykus Romui Keziui ir Rai-
mundui Lapui, trumpai pasi-
sakė Juozas Stempužis, sumi-
nėdamas radijo programų me-
džiagos, finansinius, kokybės
rūpesčius. Dr. Vytautas
Dambrava padarė pastabų,
kaip reikia ieškoti kelių į sve-
timtausių radiją ir spaudą.Šioje grupėje buvo pada-
lintas Juozo Stempužio reda-
guotas 42 psl. leidinėlis "Pa-
saulio lietuvių radijas ir spau-
da". Gi Kanados lietuvių
žurnalistų s-gos pirm. Jonas
Varanvičius visiems įteikė
sąjungos neperiodinio leidi-
nio "Žibintas" šių metų pir-
majį numerį, kuriame telpa
eilė įdomių straipsnių.Gyvą seminarą lietuvių
kalbos reikalais suorganizavo
prof. dr. Antanas Klimas, pa-
sitelkęs Lituanistikos kated-
ros rektorių dr. Bronių Vaške-
lį ir Lituanistikos tyrimų in-
stituto darbuotoją L. Venc-
lauskienę. Seminaras buvobaigtas visų dalyvių bendru
skaitymu - prakalbos ištrauka
iš Mykalojaus Daukšos Posti-
lės: "Ne žemės derlumai, ne
drabužių įvairumai, ne šalies
gražumai, ne miestų ir pilių
tvirtumai gyvuoja tautos, bet
daugiausia išlaikydamos ir
vartodamos savąją kalbą..."Paskutiniosios dienos po-
pietę, birželio 27 d., apie pen-
ki šimtai lietuvių susirinko
pasiklausyti svarstybų apie
išeivijos ir tautos kūrybos
sankryžą. Joms vadovavo
prof. dr. Vytautas Vardys,
referentais buvo prof. dr. Ra-
sa Mažeikaitė, dr. Juozas Ka-
zickas ir prof. dr. Pranas Zun-
dė. Paskaitininkų temose vy-
ravo mintys, kad Lietuvos ir
jos diasporos kūrybinis ben-
dradarbiavimas privalus, kad
išlaikytume lietuviybę emigra-
cijoje ir stiprintumėm laisvės
viltį tėvynėje. Šių svartybų
klausytojai taip pat pasisakė
dėl pareikštų minčių, ypatingai
įdomių pastabų padarė
doc. Vytautas Skudis. Vie-
na dalyvė prašė, kad nedel-
siant būtų sušaukta Lietuvos
mokslininkų, rašytojų meni-
ninkų, istorikų ir visų kraštų
išeivijos atstovų bendras, di-
delis ir laisvas suvažiavimas,
apsvarstyti Lietuvos ateitį.Uždarant IV kultūros
kongresą pirm. Milda Len-
kauskienė padėkojo visiems
svarstybų dalyviams, pakvie-
tė evangelikų reformatų ku-
nigą Povilą Dilį sukalbėti
malda, ir perskaitė Kultūros
kongreso deklaraciją, kurią
parašė komisijos narys Vikto-
ras Mariūnas.Suskambėjus giesmei
"Lietuva brangi", kongresas
baigėsi.

Juozas Stempužis

P.S. Dar buvo šie Kultūros
kongreso renginiai: pamal-
dos, literatūros vakaras, dra-
ma "Valdovas", koncertas,
parodos.

PARAMA DIRVAI

Atnaujindami prenume-
ratą ir kitomis progomis
Dirvai aukojo:J. Gudėnas, Euclid20.00
J. Juška, Chicago 5.00
J. Kasulaitis,
Miami Beach10.00
J. Daunorienė, Oak Lawn 30.00
X. Y., Lyndhurst20.00
A. Braškys, Sudbury10.00
A. Kuolas, Oakville10.00
Br. Gediminas,
Garden Grove10.00
L. Juškėnas, Chicago10.00
G. Leonienė, Bradford ..30.00
E. Jonušienė, Omaha ..100.00
M. Meilūnas,
Dollard des Ormeaux 10.00
J. Bernot, Union20.00Visiems aukotojams nuo-
širdžiai dėkojame.AUTOMATIC
SCREW MACHINE
REBUILDERExcellent opportunity for a
well qualified person with Nation-
al Acme experience to supervise a
Rebuild Dept. Also a Repairman
with National Acme experience.
Steady, permanent employment
with overtime. Attractive wage
and full benefit program.
SOLAR MACHINE PRODUCTS
29350 Northline Rd.
Romulus, Mich. 48174
(25-27)Dr. Algirdas Statkevičius su dukra Rasa, birželio 10 d. atvykę į Chicago, buvo sutikti BALF'o
Centro Valdybos, lietuvių gydytojų ir kitų veikėjų. Iš kairės: dr. Vytautas Tauras, dr. Kazys Eringis,
Povilas Vaičekauskas, BALF'o C.V. pirm. Maria Rudienė, dr. A. Statkevičius, dr. Danguolė
Surantienė, Rasa Statkevičiūtė, prof. Vytautas Skudis, Stasys Surantas. J. Tamulaičio nuotr.

LB Bostono apylinkės valdyba, surengusi sovietinių trėmimų minėjimą su prof. V. Skuodžiu. Iš kairės: Stasys Goštautas, pirm. Brutenis Veitas, prof. Vytautas Skuodis, Kazys Bačanskas ir Gintaras Čepas. Trūksta Dariaus Ivaškos,

Bostone minėjom sovietinius trėmimus

Stasys Santvaras

Sovietinių trėmimų minėjimai reikšmingi mums patams, kurie apie juos šį tą žinojom. Jie dar reikšmingesni mūsų priaugančiom kartom, kurios apie tuos siaubingus trėmimus tegirdėjo tik viena kita ausimi. Tuo keliu, įtraukdama į minėjimų programas jaunimo būrį, eina dabartinė LB Bostono apylinkės valdyba, kurios pirm. yra inž. Brutenis Veitas. Ir šiemetinis minėjimas, surengtas birželio 12 d., buvo kitoks, galima sakyti - jauniminis, kupinas skaidrių ir jaudinančių akimirų.

Minėjimas pradėtas šv. mišiomis 10:15 val. ryto lietuvių Šv. Petro parapijos bažnyčioje, kurias atnašavo ir progai pritaikytą turiningą pamokslą pasakė klebonas kun. A. Kontautas. Mišių metu giedojo komp. Jeronimo Kačinsko vadovaujamas choras, kuris nėra didelis, bet rūpestingai paruoštas, skamba darniai ir išpūdingai. Maloni staigmena buvo, kai pragydo Lituanistinės mokyklos mokinių choras, kai puikią akustiką turinčioje šventovėje ėmė skambėti angeliški vaikų balsai, gražiai

tardami lietuviškų giesmių žodį. Mokinių chorą giedoti išmokė Asta Karosienė. Minėjime su savo vėliavom dalyvavo šauliai ir skautai, o taip pat JAV ir mūsų trišpalvė vėliava. Šv. mišios baigtos Amerikos ir Lietuvos himnais, o taip pat giesme Marija, Marija.

Į šiemetinių sovietinių trėmimų minėjimą, tuoj po pamaldų įvykusį parapijos salėje po bažnyčia, susirinko

apie pustučio šimto Bostono lietuvių. Tai žmonių kiekis, kurį jau tik retom progom tepajėgiame sušaukti. Be abejo, šiemetinio minėjimo magnetas buvo prof. Vytautas Skuodis, dar neseniai atvykęs į Ameriką iš sovietinio gulago.

Minėjimą trumpu ir gerai paruoštu žodžiu pradėjo pirm. inž. Brutenis Veitas, programai vadovauti pakvišdamas jauną, gabų ir į visuo-

Lietuva ir Maironis. Skaito Arvydas Budreckis, Marius Navickas, Algis Veitas, Daiva Kiliulytė, Rimas Kiliulis ir Jonas Navickas.

Patriotinius eilėraščius skaito Moacir de Sa Pereira, Aidas Kupčinskis, Varpas de Sa Pereira ir Aras Knašas.

meninį darbą nuoširdžiai įsijungusį Gintarą Čepą. Pridėdama rimtą žuvusių trėmtinių ir kovotojų dėl lietuvių tautos laisvės pagerbimą pravedė dr. Stasys Goštautas. Gausią klausytojų auditoriją su prof. Vytautu Skuodžiu supažindino Darius Ivaška, taip pat jaunas ir gabus visuomenės veikėjas (Čepas, Goštautas ir Ivaška - LB Bostono apylinkės valdybos nariai). Kaip regim, net akademine minėjimo dalis iš anksto buvo rūpestingai surežisuota, riedėjo sklandžiai, nors į ją buvo įjungta net keletas pareigom apkrautų vyrų.

Pagrindinį minėjimo kal-

bėtoją prof. Vytautą Skuodį Bostono lietuviai sutiko tirštais plojimais ir atsistojuimu, tokiu pat būdu jį pagerbė ir po paskaitos. Ar dar galėtų būti kitas būdas pagerbti žmogų, kuris taip ryžtingai yra įsijungęs į kovą dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės, kuris nepabūgo sovietinių žiaurumų Sibiro tremty? Prof. Vyt. Skuodžio pasirodymas Bostone - neabejotini vilties ir dvasinės stiprybės spinduliai, pažerti į mūsų širdis.

Prof. Vytautas Skuodis prasitarė, kad jis ne oratorius. Tiesa, jis ne demagogas ir ne rėksnys, bet jo kalba buvo apmąstyta, nuosekli, gražia lietuviška kalba sakoma, o svarbiausia - ta jo kalba nepropagandinė, o pagrįstom ir mažiau žinomom žiniom aprūpinta. Pvz., kiek mes čia žaidėm su Stalino įsakymais 1941 m. trėmimais - vieni rašė, kad buvo ištremta 34,000, kiti kad 35,000, o dar kiti tvirtino, kad 36,000. Prof. Vyt. Skuodis dabar davė tokius duomenis: 1940-41 m. laikotarpyje sovietai ištremė į Sibirą 40,000 Lietuvos gyventojų, kurių absoliučią daugumą sudarė lietuviai. Po II-jo pas. karo iš to kiekio į Lietuvą grįžo gal tik vienas tūkstantis asmenų. Vadinas, Sibiro taigose turime savo tautiečių 39,000 kapinyną! Aišku, tokie faktai šaukiasi dangaus rūstybės ir dorų žmonių pasmerkimo.

Lietuvos gyventojų trėmimai po II-jo pas. karo būvę gausesnė. 1948 m. iš karto buvo ištremta net 200,000 asmenų, bet gyvenimo sąlygos nutrėmimo vietovėse buvusios gerėlesnės, iš tų greitų liko gyvi žymiai didesni žmonių kiekiai.

Prof. Vyt. Skuodis savo kalboje palietė ir mūsų visuo meninį bei politinį veikimą, mūsų kovą dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo. Jo nuomone, mūsų pareiga - plačiame pasaulyje platinti Molotovo-Ribentropo slaptašias sutartis, kurios pasmaugė nepriklausomas Baltijos valstybes. Iš tikro, gerai paruošta tų dokumentų brošiūrėlė (su paruoštais komentarais) tikrai mūsų veiklai nepakenktų, nes, kaip žinom, iki šiol tebėra nemažai įtakingų biurokratų, kurie apie tuos aktus beveik nieko nežino. O tie tautų grobimo, pirkimo ir pardavimo susitarimai turbūt bus patys gėdingiausi ir niekšingiausi šio amžiaus istoriniai dokumentai.

Lituanistinės mokyklos abiturientai Arvydas Budreckis ir Marius Navickas prof. Skuodžiui paskaitė du klausimus, į kuriuos jisai išsamiai atsakė. Dar dviem abiturientams R. Kiliuliui ir A. Veitui pristigo laiko klausimam kelti. Aplačiai, susitikimas su prof. Vyt. Skuodžiu Bostone

buvo lyg sapnas, tapęs regima tikrove. Sovietų gulaguose dar juk tebėra lietuviai - Gajauskas, ten beveik visą gyvenimą kenčias, Petkus, Gražulis, kunigai Svarinskas, Tamkevičius ir kiti, bet Maskva neteisybės šauksmo dar vis nepajėgia išgirsti.

Minėjimo meninę programą atliko Bostono Lituanistinės mokyklos mokiniai. Tai mokyklai jau keleri metai vadovauja Daiva Matulionytė de Sa Pereira. Čia rašantis tos šeimos nepažįsta, bet žmonės, kurie ją pažįsta, sako, kad p. Daivos vaikai laisvai kalba trim kalbom - lietuviškai, protugališkai ir angliškai. Tai štai ką gali padaryti viena moteris, viena motina! Šiame minėjime mokyklos direktorė Daiva de Sa Pereira savo aktoriais rūpinosi su atsidėjimu, tai juos rikiuodama kelionei į sceną, kai jų deklamacijom švelniai pritardama pianinu.

Meninės dalies pradžioje buvo atlikta eilėraščių pynė "Lietuva Maironio poezijoje". Čia gražiai pasireiškė Algis Veitas, Arvydas Budreckis, Marius Navickas, Rimas Kiliulis, Daiva Kiliulytė ir Jonas Navickas. Aidas Kupčinskis, sr. su savo video aparatūra parengė tikrai įdomų mokinių piešinių montažą, kur nestigo ir patriotinių motyvų. Mokytoja Jūratė Aukštikalnienė paruošė ir scenon išvedė būrį mažųjų poezijos skaitytojų. Čia mus jaudino ir paguodė mokiniai Dailė Aukštikalnytė, Gilija Aukštikalnytė, Daina Budreckytė, Moacir de Sa Pereira, Skaidrys de Sa Pereira, Varpas de Sa Pereira, Andrius Knašas, Aras Knašas, Šarūnas Krukonis ir Aidas Kupčinskis, jr. .

Kai tos rūpestingai paruoštos programos išklaušėm, nesunku buvo inž. Brutui Veitui pritarti: "Nesukbėkim aimanuoti, kad savo jaunimą prarandam! Štai ir Bostone auga būrys lietuvių, kurių vienas kitas išeivijoje tikrai dar kurstys mūsų tautinės kultūros židinėlių".

Sovietinių trėmimų minėjime Bostone dar buvo antisovietinių plakatų paradas. Minėjimas baigtas vaišėmis, kurias organizavo LB Bostono apyl. valdybos išdininkas Kazys Bačanskas. Pavaišinti kad ir kavos puodeliu beveik pustučio šimto žmonių tikrai nebuvo pramoga. Aplačiai, kaip jau sakytą, šis sovietinių trėmimų minėjimas Bostone buvo kitoks, jauniminis, įvairus ir prasmingas.

GENERAL FACTORY HELP
Permanent positions available. Must be strong, hard workers. Heavy lifting required. \$4.50 per hour to start, with merit increases. Apply:
PIONEER LEIMEL FABRICS, INC.
2250 E. Ontario Street
Philadelphia, Pa. 19134
215-744-5770
Mon.-Fri. 9-3

KŪRYBA IR MOKSLAS

Lietuvos valdovai

Leonardo Andriekaus poezijos naujame rinkinyje

Kazimieras Barėnas

Poetas Leonardas Andrie-
kus ligi šiol paskelbtoje sa-
vo kūryboje yra reiškęs tai,
kuo jis kaip kūrėjas labiau-
siai gyvas, kas jam svar-
biausia. Jis — religingas
žemaitis, mylįs savo gimtą-
ją žemę su visa kuo, kas jo-
je yra. Mistiškai mylįs, dėl
to jo poezijoje ne tik žmo-
gus, bet ir gamta sugeba
bendrauti su Dievu, kaip ir
pats poetas.

Tie vienas su kitu susi-
šaukiantieji ryškiausi An-
driekaus poezijos motyvai
— religija ir gamta — pri-
sišaukia ir trečią — istori-
ją, kuriai jis yra paskyręs
visą 1969 m. išleistą rinki-
nį "Po Dievo antspaudais".

Dabar vėl braidžiojame
po Lieuvos istorijos amžius,
klausydami jos valdovų
skundų ar retų pasitenkimo
ir džiaugsmo švystelėjimų,
skaitydami naujausią,
ką tik šiais metais išleistą
Leonardo Andriekaus poezi-
jos rinkinį **Balsai iš anapus**
(išleido šv. Kazimiero lietu-
vių pranciškonų provincija;
128 puslapiai; iliustruota V.
Kašubos kūrinių nuotraukomis). Tai tasai rinkinys,
kuris, minint Lietuvos
krikšto 600 metų sukaktį,
laimėjo Ateitininkų Fede-
racijos skelbtame konkurse
pirmąją premiją.

Šįkart L. Andriekaus po-
ezijoje karaliai, didieji ku-
nigaikščiai, vyskupai, kri-
viai, ordinų magistras ir
vienuoliai aptaria Lietuvos
padėtį. Beveik visi Lietu-
vos valdovai būtų linę pri-
imti krikščionybę, bet vis
iškyla nenugalimos kliūtys.
Pati didžioji — kryžiuočių
ir kalavijuočių ordinų pa-
stangos apiplėšti, užimti
kraštą, apsimetant krikščio-
nybės platinimu tarp paguo-
nių. Valdovai ir tarp savęs
dažnai nesutardavo ir vie-
nas kitą nužudydavo. Tokia
buvo Lietuvos istorija, ir
šiam L. Andriekaus poezi-
jos rinkinyje kalba dau-
giausia jau mums pažįsta-
mi valdovai. Tiksliai poetui,
kaip jis knygos applanke nu-
rodo, rūpėjo ne tų valdovų
karo žygius apdainuoti, bet,
remiantis istorijos įvykiais,
apčiuopti jų išgyvenimus,
išskelti jų humaniškąją pu-
sę. Šiuose kūriniuose tie
valdovai ir žymūnai patys
kalba. Jų humanizmas čia
pavirsta lyriškais išsisky-
mais, o skundai — elegijo-
mis. Poetas, sakydama, lai-
kydamasis istorijos fakti-
nių rėmų, pristatė valdovus
žmoniškus, sukūrė juos to-
kius, kokie jie gal ir ne vi-

sada buvo, arba, tiksliau sa-
kant, leido jiems atsiverti
tik gerosiomis savybėmis.
Tai supoetinti valdantieji ir
vadovaujantieji — Leonar-
do Andriekaus teigiamoji
Lietuva.

Rinkinio kūrinių paskir-
styti į ketvertą skyrių. Pir-
majame (Saulėtekis) vis-
kas sukasi apie Mindaugą
ir baigiama jo sūnaus Vaiš-
vilku ir Herkum Monte, o
pradedama popiežiaus Ino-
cento IV poetišku džiaugs-
mu:

Šį rytmetį karališką vainiką
nusiunčiau
Garbingam Lietuvos
valdovui Mindaugui —
Maldauju, Viešpatie,
Kad jį vertai nešiotų.

Gana man išgamų sūnų!
— šūkteli jis, po to pradė-
damas skundą, kad dėl vie-
no tokių pats turėjo bėgti
iš Romos. Aišku, kad po-
piežius tarp tų išgamų ga-
lėjo turėti galvoje ir kala-
vijais ir kryžiais savo ap-
darus žymintįs ordinų bro-
lius, kurie krikščionybę ne-
šė nekrikščioniškai. Bet mū-
sų poetas santūrus — jau-
čia jis, kad trumpumas ir
užuominos poetiškiau nu-
skamba skaitytojui ir gi-
liau įsminga, negu ilgi iš-
vedžiojimai. Taigi pats
skaitytojas galės leisti sau
į tuos išgamas įskaityti ir
karinguosius brolius.

Apie Mindaugą, tą pir-
majį krikščionišką Lietuvos
valdovą, yra istorinių ir
poetinių teorijų ir hipote-
zių, kodėl ir kaip jis Lietu-
vą jungė į vieną valstybę.
Man rodos, kad L. Andrie-
kus surado labai įtikinamą
poetišką hipotezę, kas pa-
skatino Mindaugą rūpintis
iš mažų kunigaikštijų kurti
didelę valstybę. Kaip mūsų
tautosaka ir beveik iki pat
šių dienų išlaikę kai kurie
tikėjimai ir papročiai rodo,
lietuviai buvo tikri gamtos
vaikai. Gamtinė aplinka mo-
kė juos, kaip reikia gyven-
ti, ir pateikdavo jiems kar-
tais didelių idėjų. Eilėraš-
tyje "Aisčių gentims" būsi-
masis karalius pasakoja,
kad prie Kuršių marių upės
"glėbin susikabina ranko-
mis", nebėr Dubysos, Nevė-
žio, Neries:

Yra tik Nemunas —
Tik vienų vienas Nemunas —
Drąsus, įsiltingaves, išdidus:
Jis nerimo upių karalius...

Štai ir nušvito jam idėja,
jis pajuto galybę būti ais-
čių tėvu. Susikabinkim ran-
komis — jo šūkis, kurio
įgyvendinimas yra už vien-

humanišką valdovų sielos
pusę išskelti trokštančio poe-
to interesų ribos.

Iki krikšto Mindaugas
skundžiasi kalavijuočiais,
kurie "Geros Naujienos"
skelbti ateina išklė kalavi-
jus ir nešdami ugnį, badą,
mirtį. Apsikrikštijęs ir ka-
rūnuotas jis džiaugiasi la-
biau, negu po Saulės mūšio,
tikėdamas, kad tuo būdu

Čia patiesiau visų šalių
grobuonis

Be kraujo lašo.

Tada jis tikėjo, kad

Karališkas vainikas,
Paties karalių tėvo

dovanotas,
Apsaugoti aisčių giminei
Lig amžių pabaigos.

Apsikrikštijęs ir vaini-
kuotas, karalius, kaip liudi-
ja jo kreipimasis į krivius,
visokeriopai tebebuvo už
šventas girias, kurias vė-
lesni krikštytojai taip aist-
ringai kirtė. Girios jam
reiškė tą patį, ką ir po šimt-
mečių apie jai dainavo mū-
sų poetai ar rašė savi isto-
rikai, kaip, sakysim, Dau-
kantais.

Nieko tikra L. Andrie-
kaus Mindaugas nenujau-
čia. Dekodamas Viešpačiui,
kad karalienei Mortai davė
stiprybės pakelti jo sielvar-
tus, džiaugsmus ir garbę,
abejojo, ar tai "kilnioji ais-
čių motina" bus iškelta į
aukštybes kaip pirmoji Lie-
tuvos karalienė, ar kaip pir-
moji kankinių motina. Ne-
tikrumui būta juk pagrindo,
kaip rodytų jo skundo
giesmė kalavijuočių ma-
gistrui:

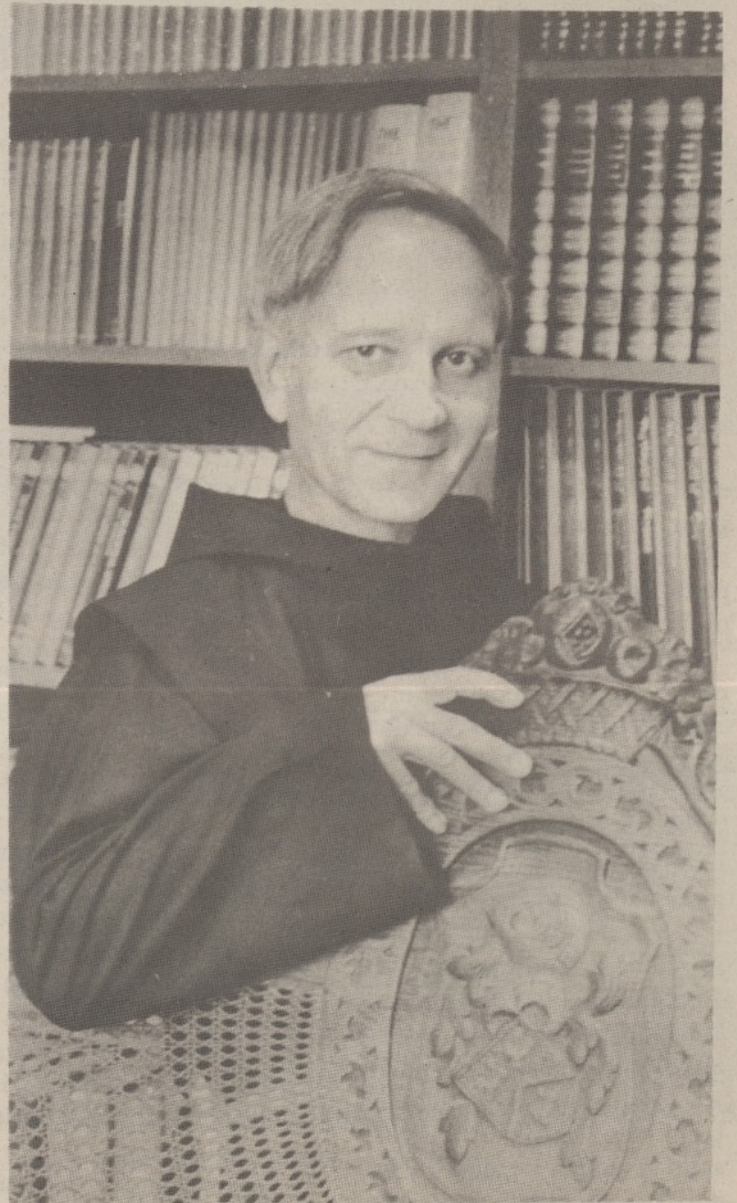
Jau ima degti kerštu
Jums dovanotų žemių
Kiekvienas grumstas.

Ir Treniota kėlė ranką
prieš krikštą priėmusį Min-
daugą ir nepaklausė jo
įspėjimo:

Sūnau, nedrįsk pakelti
Prieš karalių rankos!

Sunkūs debesis vis niau-
kė Lietuvos dangų, ir pir-
masis krašto krikščionis ka-
ralius palikuonims tepaliko
nelinksmą testamentą, pra-
našaudamas liūdną likimą,
ypač tiems, kurie pakėlė
ranką prieš "šventais alie-
jais pateptą karalių". Sū-
nums sakėsi paliekas pa-
dangių viesulus ir kapo ty-
lą, bet jie žuvo kartu su
tėvu.

Mindaugo pasisakymai L.
Andriekaus eilėraščiuose
sudaro įspūdį, kad to val-
dovo daugiau liūdėta negu
džiaugtasi ar karingomis
nuotaikomis gyventa. Bet
tą jo portretą papildė kara-

Poetas Leonardas Andriejus.

V. Maželio nuotr.

lienė Morta. Kai ji pažvel-
gia į savo vyrą, jai šurpu-
liai nueina iš meilės, bai-
mės ir pagarbos, nes jame,
sako, "išsitenka meilė kerš-
tas ir mirtis".

Nors didysis kunigaikštis
Treniota, be kita ko, vienas
Mindaugo žudikų, sakosi
jaučiąs Lietuvos karalium
esąs, bet laikai neramūs.
Gera nebuvo ko laukti, jei
kryžiuočių magistras tvir-
tino:

Kokia mums gėda, Kristaus
išrinktiems apaštalams,
Kad žemėse tarp Nemuno ir
Vyslos

Dar karaliauja velnias! —
o jį esą lengviau sužeisti
šventintu kalaviju negu
kryžiumi. Tada ir prūsų
garsusis sukilėlis Herkus
Montė, jau privaržytas vir-
vėmis ant medžio, skundėsi
savo likimu, ir Nadruvos
krivis matė atslenkiančius
tuos "kryžiuonis".

Antrame skyriuje (Pa-
vasariai be džiaugsmo)
klausomės Traidenio skun-
do, kad nėra poilsio, nes žie-
mą reikia kariauti, o pava-
sariais žolelėmis gydytis
pūliuojančias žaizdas. Skun-
džiasi ir Vytenis baisiu
žmogum,

Kuris nešioji ant apsiausto
Dievo kryžių,
O po apsiaustu mums žudyti
kalaviją,
Tu savo įniršiu esi piktesnis
Už peralkusį šerną!

Pilį palyginęs su motina,
įbridusia į kraujo upę, Mar-
giris didvyrišku gaudumu
prašo

Tik neguoskit,

Neraminkit
Mano sengalvėlės —
Išsigandę vieversėliai
Lietuvos!

Tik Gediminas sudėtin-
giau reiškiasi: čia jis di-
džiuojasi sūnumis, kurie
nebijo nei burto, nei iškel-
to kalavijo ir valdo aukš-
čiausias piliis ir plačiausias
žemes. Čia ordinų nariams
siūlo padėti ginklus, kad į
Lietuvą iš pusiaukelės ateitų
Dievas, nes "Mes atviri
taikingiems Dievo žings-
niams". O kai išsiuntinėja-
mi jo laišškai, Gediminas do-
misi:

Ką jie dabar sakys,
Išgirdę mano tiesų žodį?
nes juk
Pergamente matys jie mano
karalystę atvirą
Krikščioniui, žydui,
musulmonui,
Net ir netikėliui...

Žadėdamas laisvę religi-
joms ir teisę dirbti iš kitur
atvykusiems specialistams
ir žemdirbiams, krikštytis
vis dėlto nežada tol,

Kol paskutinis kraujo
krešulys sudils,
Kurį palikote Pilėnuose —
Kaip nuvyti vilkai
Viduržiemio sniege
Palieka savo grobio žymę.

Beveik rauda nuskamba
jo prisiminimas Pilėnų žu-
vusių gynėjų.

Kęstučio ir Algirdo lai-
kai (skyriuje Laukimas)
taip pat pilni bėdų. Kęstu-
tis, štai, irgi skundžiasi
kryžiuočiais, kaip ir kiti ku-
nigaikščiai anksčiau. Ir kry-
žiuočių nelaisvę jam teko

(Nukelta į 6 psl.)

Lietuvos valdovai...

(Atkelta iš 5 psl.)

patirti. Ir širdis jam kerštu liepsnoja, kai Kauno pilis sudeginama. Ir sūnus Butautas jį išduoda, palikdamas žaizdą tėvo širdyje. Ir apie Jogailą jis sako:

Esi nevertas tėvo vardo
Ir net jo kapo dulkių saujos.

Brolvaikio išdavystę baigia net tokiu nusivylimo tonu:

Ir nežinia, kodėl tavęs dar
neprarijo žemė,
Neužplakė žaibais dangus?

Nelaimės mažiau spaudžia Algirdą, nes jis gali pasakyti, kad išplėtęs savo giminę rytų žemėse, "šaipaus iš debesies nuo stepių".

Kaip rinkinio skyrių antraštes rodytų, poetas jomis pateikia Lietuvos krikšto istoriją. Pradėta saulėtekiu, kai Mindaugas apsikrikštijo, vėliau bėgo metai be džiaugsmo, laukta, ir pagaliau štai įvyko galutinis sprendimas (skyrius I naują dieną). Tai Vytauto ir Jogailos laikai. Poetas čia leidžia Vytautui pasiskųsti, kad į jo maldavimą pasigailėti tik Perkūnas atsiliepia trenksmu, naujasis Dievas savo skausmą kenčia, o į jį, didįjį kunigaikštį, nekrikštytos aisčių giminės žiūri. Apgaili jis ir savo išduotą žemaitiją, kuriais dabar atvėręs dangų krikštu. Poetas leidžia jam pasisakyti prieš žalgirio mūšį ir po mūšio, palydėti drąsinančiu žodžiu pasiuntinius į Konstanca, patarti nesigėdyti ten savo lietuviškos kilmės, nes mes, sako, nesam vieni prie marių:

Juk mėnulis — mūsų tėvas,
Saulė — motina,
Sesuo — žvaigždė vakarė —
Mes ir nukryžiuotam Dievui
Atviri.

Tos eilutės itin įdomios. Vytautas juk jau seniai buvo krikščionis, o jam dar senojo tikėjimo pagrindai tebėra stiprūs ir 1414 metais! Tiesa sakant, skaitytojas gal ir suabejos, ar čia Vytautas kalba, ar geraširdis poetas per jį, stengdamasis suartinti tame valdove krikščionybę ir gražius senojo lietuvių tikėjimo bruožus.

Kęstučio ypač keiktam Jogailai poetas leidžia šiuo ir tuo pasididžiuoti. Jis juk sakosi:

Aš krivių atbaigiau gadyne,
Vargonais Kristų atlydėjau.

Savo ir atėjimą karalium jis didžiudamas vertina: Tik atsukbėjęs pajutau,
Kaip aš tai žemei reikalingas.

Leidęs himniškai ir vien teigiamai save vertinti, poetas, man rodos, truputį ir gnybteli karaliui, kai jis po žalgirio mūšio ir tokias eilutes įdeda į Jogailos lūpas:

Vieni gi Vytautui dėkojo,
Kiti mane už ilgą maldą
gyrė.

LNF pirm. pranešimas ALT S-gos seime
Daytona Beach, Fla.

Keturioms politinėms grupėms: Lietuvių tautiniam sąjūdžiui, Lietuvos atgimimo sąjūdžiui, Lietuvių rezistencinei santarvei ir Lietuvos laisvės kovotojų sąjungai 1963-64 m. pasitraukus iš VLIKo įsikūrė "TALKa", kuriai finansuoti buvo įsteigtas Lietuvos Nepriklausomybės Fondas. Jis buvo inkorporuotas remti TALKos darbus, bet TALKai neilgai tą darbą dirbus LNF nutarė veikti platesne prasme ir netrukus išleido "Laisvės Kovų" dainų knygą, kurią išplatinus grįžo išleisti pinigai, tada nutarta ir toliau rūpintis vis didesniais leidiniais ir lietuvių visuomenei pritariant galimai plačiau paskleisti kitą knygą apie Lietuvą anglų kalba. Inkorporavimo dokumentus buvo pasirašę šie asmenys: Vincas Rastenis, Vytautas Abraitis, Stepas Mackevičius, Vaclovas Alksninis ir Leonas Virbickas.

Ir taip suradę profesorių tarpe autorius, kurių tarpe atsakingosios sutarties įgyvendinimui pakviestas sutiko būti dr. Albertas Gerutis diplomatinės tarnybos atstovas Šveicarijoje. Jis tuojau ėmėsi darbo ir pakvietė tam naujam leidiniui autorius: Jonas Puzinas, prof. Juozas Jakštas, Lietuvos Diplomatijos šefas Stasys Lozoraitis ir Algirdas Budreckis. Ir neilgai trukus ši knyga "LITHUANIA 700 Years" 1500 egzempliorių bematant pasisklido po platų pasaulį Fon-

Mūsų istorijoje Jogailos vardas daugiau neigiamas. Todėl Jogailomis ne tik lietuviai niekada nekrikštijami, bet turbūt ir lenkai labai retai, o Witoldų ir jie, rodos, apsieičia turi. Tas neigiamas požiūris palaipsniui šiek tiek švelninamas. Ana, Balys Sruoga "Milžino paunksmėje" jį šviesoką pavaizdavo. O Lietuvos krikšto proga poetas Leonardas Andriekus taip pat nepagailėjo jam teigiamybių, kurias, tiesa, pats karalius sau prisiskiria.

Tų valdoviškų šeimų moterys atrodo nelaimingos. Nelinksmai sakosi Mindaugo Morta, o visiškai liūdnei į Lenkiją išleistoji Aldona Gediminaitė ir Jadvyga Jogailienė. Tik Algirdas pats pakalba apie karalienę, kurią mato besimeldžiančią. Dar ir pasiūlo:

Prašyk, kad Aukso Orda
Rytoj pranyktų su rasa.

K. Barėnas

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo darbai

Emilija Čekienė

dui lėšos vėl pradėjo grįžti, nes tą leidinį ne tik lietuviai, bet ir įvairiausi svetimieji gaudyte gaudė ir užsakymus siuntė net iš kitų kraštų bibliotekų, profesorų ir net studentų.

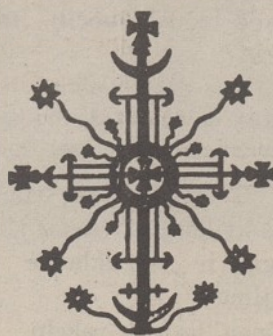
Tai tikrai pradžia, o viso buvo išleista šešios laidos. Pirmoji buvo pusantro tūkstančio, o kitos baigiant 6-ja laida po tūkstantį. Teisingi buvo Vytauto Abraitio žodžiai, kuris taip pat buvo prie šito darbo ir rūpesčių daug prisidėjęs ir tada pasakė, jog sėkmingiausiai LNF vykdomi darbai yra knygų propaguojančių nepriklausomą Lietuvą leidimas, tai LNF ir toliau nutarė tą darbą vykdyti.

Po kiek laiko Lietuvos Nepriklausomybės Fondo valdybai ir dr. A. Geručiai kilo mintis išleisti Lietuvos Diplomatijos istoriją ir neilgai trukus darbas buvo pradėtas Dirvos redaktoriaus Vytauto Gedgaudo rūpesčiu spausdinti. Tačiau neilgai trukus dr. A. Gerutį ištiko ilgai besitęsianti liga. Jis dirbo norėdamas savo pradėtus darbus baigti tai — Lietuvos Diplomatijos istoriją. Apie tai paskelbus spaudoje tam darbui buvo žmonių pritarimas ir pradėjo ateiti fondui nauji užsakymai ir lėšos. Deja, tai tęsėsi neilgai. Dr. Geručiai negrįžtamai iškeliavus mūsų rūpestis tęsėsi toliau, nes jau per tą trumpą laiką buvo gauta daug šios būsimos knygos užsakymų prisiunčiant kartu ir aukas.

Pradėjus rūpintis gauti kitą atsakingą autorių. Visų nuomonė buvo, kad kny-

ga būtų reikšminga ir liktų ateinančioms kartoms, reikia, kad jos turinys būtų reikšmingas ir teisingas, na ir tuo keliu pradėjo eiti darbai. Kad neištiktų kokia vėl nelaimė, kuri sutrukdytų tą darbą, tai pradėjome skelbti, kad atsientusiems pinigais iš anksto ir knygos nepasirodant bus gražinti. Pagaliau š. m. kovo 26 d. LNF susirinko dalyvaujant ir Lietuvos Atstovui Washingtono Stasiui Lozoraičiui, jr. ir Lietuvos generaliniam konsului A. Simučiai ir LNF valdybos nariams: pirm. E. Čekienei, J. Bagdonui, L. Tamošaičiui, S. Sirusui ir V. Matoniui kontrolės komisijos pirm. Čia buvo išdiskutuota praeitis ir žvilgsnis į ateitį. Palytėjus, jog dr. A. Gerutis buvo surinkęs daug medžiagos tai mūsų diplomatijos istorijai baigti, bet jis pajutęs, kad jėgos jam to darbo nebeatlaikys, o medžiagos buvo daug, tai buvo pasikvietęs Stasį Lozoraitį, jr. ir prašė jo tą darbą tęsti atiduodamas jam surinktą istorinę medžiagą ir parašyti veikalą apie Lietuvos diplomatijos istoriją. Posėdyje buvo susipažinta su turima medžiaga ir sutarta su Lietuvos atstovu Stasiu Lozoraičiu, jr. tą darbą tęsti. Tikėkime, jog šis taip reikšmingas Lietuvos istorijai darbas pagaliau pasirodys.

MATURE WOMAN TO LIVE IN AND BECOME PART OF THE FAMILY 5 1/2 DAYS/WEEK. OWN PRIVATE ROOM. CONVENIENT TO STORE AND TRANSP. MUST SPEAK ENGLISH. WILL SPONSOR IF NECESSARY. WYNNEWOOD AREA. CALL AFTER 6. 215-649-6736. (25-27)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

PHYSICAL THERAPY

FULTIME POSITIONS

AVAILABLE NOW

Starting salary \$32,000-\$35,000

Want association with other dynamic professionals? Consider a position with responsibility in program and staff development. Hillhaven Rehab Services has openings for licensed physical therapists in the Columbus area. Excellent salary and fringe benefits. No weekends. This opportunity is to get in on the ground floor of a growing therapy group. New grads are welcome. For information please contact:

Brenda Peterson
HILLHAVEN REHAB SERVICES
20700 W. Watertown Rd.
Waukesha, WI 53186
(414) 784-8876

(25-27)

OPPORTUNITY

for PROFESSIONAL HELP

To work & live in a small congenial community in a 80 bed general hospital in Southern Arizona.

RN positions available in acute-care, ICU/CCU, labor and delivery.

ALSO NEEDED

REGISTERED MEDICAL

TECHNOLOGIST,

REGISTERED X-RAY,

TECHNOLOGIST

REGISTERED PHYSICAL

THERAPIST

Competitive salaries and benefits. Year-round recreation, ideal climate, bi-cultural community. One hour south of Tucson. Contact: Director Human Resources, Carondelet Holy Cross Hospital, 1230 Target Range Road, Nogales, AZ 85621. (23-29)

MACHINIST

BOLT OPERATORS

Excellent opportunity for an experienced set up person on Waterbury and National cold forming machines. Must have a willingness to work on your own with limited supervision. We offer a competitive hourly rate plus benefits. Apply at:

INNOVATIVE PRODUCTS, INC

500 Van Epps Rd.

Cleveland, Ohio 44131

216-661-1608

(23-25)

SWISS SCREW MACHINE

SET-UP & OPERATOR

2nd Shift

New modern air conditioned high tech facility. Company paid medical benefits (including dependents) and 10 paid holidays. All in an environment that is congenial, professional and where we show a genuine concern for you as an individual.

(201) 492-2256

Balo Precision Parts

45 Carey Avenue

Butler, NJ 07405

Equal Opportunity Employer

MACHINE OPERATORS: Progressive company seeks individuals to operate lathes, millers, drill presses, etc. in an aircraft quality machine shop. Experience in a precision machining environment is preferred but will train individuals combining an aptitude for detailed work with an eagerness to learn. Excellent benefits. Apply in person: Aero Space Engineering, Inc., Rte. 104, Farnum Pike, Smithfield, RI 02917, 401-231-1310. (23-26)

ULTRASOUND TECHNOLOGIST

St. James Community Hospital, located in the heart of the beautiful Montana Rocky Mountains, has an immediate opening for a full time ultrasonographer whose primary responsibility will be abdominal and OB/GYN diagnostic procedures. Must be registered or registry eligible in diagnostic ultrasound.

Excellent salary and benefits accompany this position.

Send resume in confidence, or call:

Patrick Dudley
Employment Supervisor
ST. JAMES
COMMUNITY HOSPITAL
400 S. Clark St.
Butte, Montana 59701
1-800-537-7454
EOE M/F

LOS ANGELES LIETUVIAI

Rūta Sakienė

IR VĖL ŠVENTĖ ČEKANAUSKŲ ŠEIMOJE

Ir vėl visi keliai tą birželio vienuoliktos šeštadienį rodo vedė į saulėtą, kalvotą "Tūkstančio Ažuolų" užmiestį. Čia svetinguose konsulo ir ponios Čekanauskų namuose vėl susirinkome atšvesti šį kartą jau paskutinės — jauniausios, Čekanauskų dukros universiteto baigimą.

Bakalaurė Vida Čekanauskaitė

Iš dvejetos šimtų svečių, sklidinai pripildžiusių erdvius p.p. Čekanausku sodą ir namus (kurie taip pat tarnauja kaip Lietuvos konsulatas Kalifornijoje), daugumas, žinoma, buvo trijų jaunųjų Čekanausku draugai. Bet ir vyresniųjų užteko.

Gėlėse paskendusioje aplinkoje vikrios šeimininkės, kaip iš gausybės rago, nešė ir siūlė puikias ir nesibaišiančias gausias vaišes, sušiles "bartenderis" ir jo padėjėjai vos spėjo aptarnauti ištroškusius.

Ir štai, bendram užesy ir pulsuojančiame gerame ūpe nei matei, nei jutai pagarsėjusio ir taip dažnai minimo "generacijų plyšio".

Išsiskirstyta saulutei jau seniai pasislėpus už Santa Monikos kalnų.

Sveikiname naująją bakalaurę Vidą Čekanauskaitę ir linkime jai sėkmės tolimesnėse studijose, nes ji, pasirodo, toli gražu nepasitenkina atsiektais meno istorijos ir italų kalbos mokslais, bet pasiryžusi dar siekti magistrės laipsnio architektūroje.

Vida Čekanauskaitė aktyviai dalyvauja ir lietuviškoje veikloje.

Yra vyr. skautė ir skautė akademikė, priklauso jaunimo ansamblui "Spindulys" ir su ansambliu dalyvavo išvykose į Australiją ir pietų Ameriką, bei tautinių šokių bei dainų šventėse.

Savo meniniais sugebėjimais talkininkauja ir skautams ir jaunimo ansamblui. Šiais metais Kaziuko mugėje paruošė dekoracijas akademikų kavinei, o jaunimo ansamblui sukūrė emblema (ant marškinų) vykstantiems į tautinių šokių šventę.

Paskutiniiais universiteto studijų metais dirbo J. Paul Getty muziejuje, Malibu, kaip skaidrių bibliotekininke, o vasarą prieš tai minint Lietuvos krikščionybės 600 metų jubiliejų Romoje, po iškilmų pasiliko Italijoje kur Siena universitete ėmė meno istorijos kursą tuo pačiu ir gilindama savo italų kalbos žinojimą. Atliekamu laiku važinėjo po kraštą lankydamą muziejus, architektūros paminklus bei meno galerijas.

Yra baigusi Los Angeles Lietuvių šv. Kazimiero šeštadieninės mokyklos 10-ties metų kursą.

Valio, Vida, valio visa Čekanauskų šeima!

TRADICINĖ LOS ANGELES ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS ŠVENTĖ

Visuomet populiari Los Angeles šv. Kazimiero parapijos Lietuvių Diena, šiemet vykusio birželio devy-

Čekanauskų šeima: konsulas Vytautas Čekanauskas, vyriausia dukra Daiva, studijas baigusi Vida, Rita (Žukienė) ir Janina Čekanauskienė.

nioliktą, kaip ir visos kitos jau nuėjusios praeitin, buvo įdomi ir gerai suorganizuota.

Iškilmingų pamaldų metu patriotinį pamokslą pasakė svečias kun. Antanas Valiuška iš Arizonos. Visą rytą gausūs ir labai susidomėję žiūrovai lankė mokyklos klasėse skoningai išdėstytą meno parodą, kurioje dalyvavo tiek vietiniai menininkai, tiek svečiai iš kitur: dailininkas Jonas Andrašūnas su savo visuomet labai mėgiama ir širdžiai artimais lietuviškais vaizdais, tautinių raštų audėja ir žinovė Julija Šlapelytė, Genė Popelienė iš New Yorko su įdomiais ir įvairiais rankų darbais, bei dailininkai Ona ir Mykolas Paškevičiai. Vytas Banionis ir Robert Novak turėjo išstatę vertingus pašto ženklų ir monetų rinkinius.

Vidurdienį visi rinkosi didžiojo salėn, kur vyko koncertas-banketas.

Šiai trisdešimt penktajai parapijos šventei salėn susirinko rekordinis skaičius žmonių, veik keturi šimtai. Šventę atidarė Gintaras Grušas, invocaciją sukalbėjo kun. A. Valiušis, gen. garbės konsulas Vytautas Čekanauskas tarė sveikimo žodį.

Meninę dalį atliko Toronto mergaičių kvartetas "Sutartinė": sopranai Daina ir

Koncerto metu Daina ir Zita Girklytės, Danutė Pergauskaitė ir Nijolė Baniotienė.

Zita Girklytės, mezzosopranas ir akordeonistė Danutė Pergauskaitė, altas (ir pranešėja) Nijolė Benotienė. Jos sudainavo, kartais jautriai ar vėl labai nuotaikingai — virš dvidešimties liaudies ir lietuvių kūrėjų dainų. Danutė Pergauskaitė itin gražiai pagrojo solo akordeonu. Pabaigai paskvietė scenon dar ir mūsų Los Angeles Vyrų Kvarteta, kur visi aštuoni padainavo dar vieną svajingą dainą apie vyturius, žydinčias obelis ir meilę. Atrodo, kad "Sutartinė" ne tik gražius balsus, gerą klausą ir norą dainuoti turi, bet gerai žino, kaip įtikti mūsų žilagalvei publikai. Čia ir vėl kartoja klausimas: jaunos, gražios viešnios iš toli pirmą kartą koncertuoja mūsų kolonijoje, o kur gi publikos tarpe mūsų jaunimas?

Šventės šeimininkas, parapijos klebonas dr. Algirdas Olšauskas visiems padėkojo, kruopščiai visus iš-

vardindamas ir nieko nepraleisdamas. Džiugu, kad klebonas Olšauskas, prieš keletą metų perėmęs tuometinio klebono prelato Jono Kučingio pareigas, toliau tęsia — ir kaip matome su dideliu pasisekimu, ilgamečio klebono įvestas ir puoselėtas mūsų parapijos tradicijas.

Sugiedotas Lietuvos himnas ir prasidėjo vaišės. Pietūs, kaip ir paprastai, buvo skanūs ir gausūs, palaistyti geru parapijos vynu. Aukos ir loterija atnešė parapijos išdui gražaus pelno.

MATTRESS BUILDERS BOX SPRING UPHOLSTERERS

Steady job. Must be experienced. Call 313-896-5300, as for Mr. Roberts. (24-26)

REGISTRY OR CERTIFICATION ELIGIBLE RESPIRATORY THERAPIST — Needed for 38 bed hospital with 31 bed long term care unit. Salary range \$16,000 to \$22,000. Competitive benefits. Contact Tom Hicks, Helen Newberry Joy Hospital, 502 West Harrie Street, Newberry, Michigan 49868 or 906-293-5181. (24-30)

Lietuvių Dienos tautininkų stalas: Danutė Kaškelienė, Leonas ir Izabelė Oksai, Rūta Sakienė, Ona Mekišienė, Pranas ir Onutė Dovydaičiai.

PABALTIEČIŲ JAUNIMO SANDRAUGOS STOVYKLA

įvyks rugpiūčio mėn. 11-14 d.,

Jim Thorpe, Pa., Pocono kalnuose.

Stovykloje vyks įdomūs seminarai, diskusijos. Bus sportiniai užsiėmimai, laužai, šokiai.

Registracija: Rima Šilėnaitė,
4500 Connecticut Ave. NW #606,
Washington, D. C. 20008.
Telef. (202) 364-6424.

Lietuvių Fondas paskirstė 271,000 dolerių

Antanas Juodvalkis

Lietuvių Fondo valdyba š. m. birželio 10 d. Jaunimo centro kavinėje, Chicagoje, sukvietė laikraštininkus ir lietuvių visuomenę ir painformavo apie Lietuvių Fondo pelno paskirstymą.

Vakaronę pradėjo, susirinkusius pasveikino ir apie Lietuvių Fondo dirbamą darbą supažindino valdybos pirmininkė Marija Remienė. Lietuvių Fondo pagr. kapitalas perkopė 4 milijonus dol., saugiai investuotas ir duoda geras pajamas. Valdyboje yra profesionalų, kurie savo laiką, patirtį bei profesinį pasiruošimą aukoja Lietuvių Fondui. Visi valdybos ir tarybos nariai negauna atlyginimo ir net kelionių išlaidas, padarytas Lietuvių Fondo reikalais, dengia iš savo kišenių. Lietuvių Fondo raštinėje yra tik viena atlyginama, pilną laiką dirbanti, reikalų vedėja. Vesti susirašinėjimą su 6000 narių, bankais ir organizacijomis bei sekti investavimus, reikia laiko ir sumanumo. Vakaronėi vadovauti pakvietė LF informacijos komisijos pirmininką Antaną Juodvalkį.

Iškvietas LF tarybos pirm. Stasys Baras padėkojo darbščiai valdybai ir reikalų vedėjai už profesionališkai vedamą LF raštinę, taupiai, bet tiksliai tvarkomą LF turtą, narių įnašus ir investavimus, pasidžiaugė visuomenės geru dėmesiu Lietuvių Fondui. Šiais metais naujų įnašų jau gauta daugiau 210,000 dol. LF vadovybė deda pastangas padidinti narių skaičių ir per trejetą metų pasiekti 5 milijonus dol. Atsižvelgiant į paramai gauti prašomas sumas, siekiančias 700,000 dol., Lietuvių Fondo kapitalo didinimas yra būtinas. Tik pasiekus 10 milijonų, galima tikėtis visų svarbiausių projektų pilno finansavimo. Taupiai vedama atskaitomybė ir geras investavimas, įgalino LF tarybą iš šių metų numatomo pelno leisti paskirstyti 260,000 dol., o iš ankstyvesniais metais paskirtos, bet neišnaudotos paramos, buvo pridėta dar 11,000 dol. Tai sudaro rekordinę 271 tūkst. dol. sumą.

Reikia pastebėti, kad paskirtoji parama neišmokama tol, kol projektas nėra įvykdytas ar, pagal susitarimą, neatlikta sutarta darbo dalis. Pagal paramos prašytojų nurodymus, LF čekiai išrašomi projektų autoriams, o ne jų užsakytojų. Tokiu būdu LF kontroliuoja projektų vykdymą. Per du metus projekto nepradėjus vykdyti ir L. Fondo apie tai nepainformavus, pažadėtoji parama

anuliuojama ir pervedama pelno skirstymo komisijai iš naujo skirstyti. Taip ir šiais metais atsirado tie 11,000 dol., kurie padidino numatytą skirstyti sumą. Šiais LF patvarkymais karais rodo nepasitenkinimą kai kurių institucijų vadovai, nes jie nori gauti paskirtą paramą tuojau, nežiūrint į atliktą darbą. Ir ateityje LF vadovybė turėtų stengtis didinti paramai skirtų lėšų kontrolę, nežiūrint kokia institucija tą projektą vykdo.

Pelno paskirstymas

Pagaliau buvo prieita prie pagrindinio šios vakaronės tikslo — LF pelno paskirstymo. Šiais metais LF pelno skirstymo komisijos pirmininku yra LF pradininkas dr. Antanas Razma. Bendrai paramai buvo gauta 118 prašymų arti 600,000 dol. ir stipendijoms — 57 prašymai 130,000 dol. Patenkinta pilnai ar dalinai 60 prašymų — 202,400 dol. ir 39 studentams stipendijų — 68,600 dol.

Stipendijai gauti studentas turi paduoti nustatytos formos prašymą ir pridėti mokslo pažymėjimą, tėvų finansinį stovį (Incom Tax kopiją) ir veiklą jaunimo organizacijose bei lit. mokyklų lankymą. Stipendijai gauti kandidatus rekomenduoja LF speciali pakomisė, bet stipendijas skiria LF pelno skirstymo komisija.

Lietuvių Fonde veikia 11 specialių fondų, kurių aukotojai yra nurodę, kokiems tikslams skirti gautą pelną. Aukotojų nurodymus Lietuvių Fondas ir pelno skirstymo komisija stropiai vykdo.

Po įvadinio paaiškinimų pirm. dr. A. Razma įteikė paruoštą trijų puslapių sąrašą, kuriame surašyta kam ir kokios sumos buvo paskirtos. Sąrašo gale pateiktos suvestinės pagal tikslus ir institucijas.

1988 m. paskirta šiems

tikslams:

1. Lituanistiniam švietimui \$54,525
2. Studentų stipendijoms:
 - a. Lituanistikai studijuoti \$5,500
 - b. Vasario 16 gimn. mok. \$28,400
 - c. Kitų mokslų stud. \$34,700
3. Kultūriniam reikalams \$93,890
4. Visuomeniniams reikalams \$53,985

Pastaba: kultūrinius ir visuomeninius reikalus karais sunku atskirti. Rašomos ir leidžiamos knygos informaciniais ar reprezentaciniais reikalams, turi visuomeniškumo, o taip pat ir kultūrinį pobūdį. Manau, kad ne taip svarbu tą ar kitą įvykį priskirti kultūriniam ar visuomeniniams reikalams ar net švietimui, tik svarbu, kad skirtos lėšos būtų tinkamai sunaudotos ir pasiektų tikslą.

Antra lentelė pateikta pagal institucijas ir sutraukta į 10 pozicijų. Liūto dalis atitenka JAV LB Krašto valdybos institucijoms, būtent:

- a. Švietimo tarybai \$50,000
- b. Kultūros tarybai \$37,500
- c. Soc. reikalų tarybai \$ 4,500
- d. Krašto valdybai \$27,500

arba 44% nuo visos paramai skirtos sumos. Jeigu skaičiuoti nuo bendrai paramai skirtos sumos, atmetus stipendijas (271,000-68,600) liktų 202,400 dol. ir tai sudarytų net 59%. PLB valdybos projektams yra paskirta 10,500 dol. — 5%. Kitiems reikalams liko tik 72,400 dol. (202,400-130,000) arba 36%. Iš to galima padaryti ir tam tikras išvadas. JAV LB Krašto valdybą dirba reikalingą ir naudingą darbą, todėl ir

Lietuvių Fondo vakaronėje A. Juodvalkis įteikia premijas jauniems spaudos bendradarbiams: E. Truskenytei, G. Butts, R. Putriutei ir M. Polikaičiui.

J. Tamulaičio nuotr.

paramos didžioji dalis tenka LB darbams remti.

Iš kitų reikalų paminėtiną paramą lietuviškai spaudai ir radijui, siekianti 20,000 dol., studentų vasaros darbams stipendijos — 16,000 dol., įvairioms organizacijoms 26,000 dol., įvairiems asmenims knygoms leisti 12,000 dol., meniniams reikalams 12,500 dol., kitiems reikalams po mažiau.

Atskiriems objektams sumos įvairuoja nuo 500 iki 15,000 dol., o stipendijos nuo 500 iki 3,200 dol., dažniausiai po 1,000 dol. Didžiausios stipendijos skiriamos Pietų Amerikos lietuviams, nuvykusiems į Vasario 16 gimnaziją. Jiems pilnai apmokamas gimnazijoje išlaikymas. Čekiai siunčiami gimnazijos vardu. Čia vienu šūviu nušaudami du zuikiai: mokiniai remiama gimnazija ir skleidžiama lietuvių Pietų Amerikos jaunimo tarpe, nes patirtis parodė, kad iš gimnazijos grįžę jaunuoliai mieliai jungiasi į lietuvių jaunimo veiklą.

Diskusijos ir paklausimai

Susirinkusieji domėjosi pelno paskirstymu ir kėlė kai kurių projektų tikslingumą bei jiems skiriamą stambią paramą. Pasigedo paramos LKB Kronikos leidimui, per menką paramą teko Jaunimo centrui, lietuviškai spaudai. Aiškintasi ir dėl stipendijų bei jų dydžio. Prie šių laikų universitetų kainų, siekiančių ke-

liolika tūkstančių, Lietuvių Fondo skiriamos tūkstančio dol. stipendijos tėra tik simbolinės. Prašančiųjų netrūksta, o įsteigti aukotojų fondai įgalina LF PS komisiją remti studijuojantį lietuvių jaunimą. Stipendijatų atrinkimo pakomisė, pagal esamas sąlygas, stengiasi nors simboliškai paremti lietuvių studentus, kad ateityje atsimentų Lietuvių Fondą, stotų nariais ir įsijungtų į veiklą. Jau dabar turime Lietuvių Fondo stipendininkų, įsijungusių į visuomeninę, kultūrinę ir politinę veiklą. Sielotasi ir lit. švietimui priskiriamoms didelėmis sumomis, nors jos skiriamos švietimui (stipendijos), bet ne lituanistikai.

Aplamai, diskusijos buvo ramios, dalykiškos, bet niekas konkretaus kitokio projekto nepasiūlė. Paaimanuota vienam kitam reikalui per mažą paramą, bet niekas nenurodė iš ko reiktų atimti, nes visi pinigai buvo paskirstyti. Po pranešimų, Kr. Donelaičio lit. mokyklos abiturientams ir laikraščių bendradarbiams — Gailei Butts, Rasai Putriutei, Eleonai Tuskenytei ir Mariui Polikaičiui — buvo įteikti Lietuvių Fondo laiške su čekučiais, skatinant ir toliau bendradarbiauti lietuviškoje spaudoje. Jaunuosius laikraštininkus atlydėjo mokyklos vadovai — direktorius Julius Širka, inspektorė ir klasės auklėtoja Regina Kučienė ir mokytojas visuomenininkas Juozas Polikaitis.

Visuomenės susidomėjimas buvo geras ir susirinko gera šimtinė žmonių. Rimtai pagalvojus, sukaupti 4 milijonus dol. nėra eilinis įvykis. Kiekvienais metais įlieti po ketvirtį milijono dol. į lietuvišką veiklą nėra paprasta. Be Lietuvių Fondo paramos daugelis institucijų, ypač LB veikla visai būtų suparalyžuota. Kartais iškyla nuomonių, kad didesnė parama reikalinga dabar ir nėra reikalo laikyti fonduose. Išdalinti sukauptą kapitalą būtų nesunku, bet kas būtų po to. Šiandien turime 4 milijonų dol. kapitalą ir per LF

(Nukelta į 9 psl.)

Dalis LF vadovybės vakaronėje Jaunimo centre. Iš kairės: D. Kojelytė, dr. A. Razma, K. Dočkus, A. Steponavičienė ir M. Remienė.

J. Tamulaičio nuotr.

Tautininkai kovoje atgauti Lietuvai nepriklausomybę (3) *Dr. Algirdas Budreckis*

Tautininkai taip pat sten-gėsi remti baigiančią susi-organizuoti Lietuvių Ben-druomenę, kuri turėjo va-dovauti išeivijos kultūrinei veiklai. Dažnu atveju tau-tininkai, kaip dr. S. Biežis, J. Bachunas ir kiti, vado-vavo Bendruomenės kultū-riniams renginiams.

1958 m. gegužės 30-31 — birželio 1 d. New Yorke įvyko Amerikos Lietuvių Tautinis Kongresas, kurio tikslas buvo tautinės srovės veiklos suderinimas ir Lie-tuvos laisvinimo akcijos pa-gyvinimas. Kongrese daly-vavo ALT S-ga (kaip ren-gėja), Lietuvių tautinis Są-jūdis, Amerikos Lietuvių Rezistencinė Santarvė, Lie-tuvos laisvės Kovotojų Są-junga, Kanados Lietuvių Tautinė Sąjunga, Lietuvių Tautinis Akademinis Sam-būris, tautinių laikraščių ir kitų organizacijų atstovai. Iš viso dalyvavo 500 atsto-vų ir svečių. Šis kongresas nutarė, kad tautinių orga-nizacijų vadovybės sistema-tiškai suderins savo darbus ir dalyvavimą bendrinėje lietuvių visuomeninėje vei-kloje.

Greta ALTS, tautininkai įsteigė 1952 m. Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugiją "Viltis", kuri per-ėmė laikraščio *Dirvos* leidi-mą, o taip pat reiškiasi kaip lietuviškų knygų leidėja. 1959 m. ALTS išleido 10.000 egzempliorių knygelės "Li-thuania", kuri buvo išpla-tinta Chicagos Pasaulinėje Parodoje. 1964 m. išleista A. Merkelio parašyta mo-nografija "Antanas Smeto-na". 1970 m. pradėtas leisti politikos ir kultūros žur-nalas *Naujoji Viltis*. Jo lei-dėjai — LST Korp! Neo-Li-

thuania ir ALT S-ga. 1982 m. ALTS rėmė Lietuvos Pasiuntinybės Washingto-ne remontus. Šitame pro-jekte ypač daug darbo įd-jo inž. Vytautas Izbickas ir kiti tautininkai.

Lietuvių Tautinis Sąjūdis

Lietuvių Tautinis Sąjū-dis atsirado 1942 m. Lietu-vos pogrindyje. Jis buvo vienas Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto stei-gėjų. 1955 m. Lietuvių Tau-tinis Sąjūdis (LTS), pro-testuodamas prieš kai ku-riuos Vliko ėjimus, ypač pastarojo pastangas išjung-ti iš bendro darbo Lietuvos diplomatinę tarnybą, pasi-traukė iš Vliko sudėties ir veikė Nepriklausomybės Talkoje. 1964 m. LTS grįžo į Vliką ir jame dalyvauja iki šiol.

1948 m. Lietuvių Tauti-nis Sąjūdis paskelbė suva-žiavimo Garhisch - Parten-kirchen, Bavarijoje, priim-tą deklaraciją. Joje pasisa-kė atstatysimos Lietuvos s a n tvarkos, konstitucinių nuostatų klausimais, o drauge paskelbė paties są-jūdžio veiklos gaires. Cituo-jama keletas svarbesnių de-klaracijos punktų: "Lietu-vių Tautinio Sąjūdžio tiks-lai yra tautiškai ir valsty-viškai subrendusi vieninga lietuvių tauta, laisva ir ne-priklausoma Lietuvos vals-tybė, tvarkoma demokrati-niais pagrindais, sava lietu-viška kultūra, laisvas ir kū-rybingas žmogus, krikščio-niškąją morale grindžiamas visuomeninis gyvenimas".

"Artimi a u s i Lietuvių Tautinio Sąjūdžio uždavi-niai yra atkurti nepriklausomos valstybės funkciona-vimą, sujungti visas lietu-viškas žemes, grąžinti nor-malų valstybinį gyvenimą".

Vokietijoje ir pradžioje JAV-bėse sąjūdžiui pirmi-ninkavo ir jį Vlike atstova-vo Balys Gaidžiūnas. Jį pa-vadavo dr. Bronius Nemic-kas. Kiti valdybos nariai bei artimi bendradarbiai buvo Kazys Rimkus, dr. B. T. Dirmeikis, Vincas Rastenis, dr. S. Stankus, B. Banaitis, D. Adomaitis ir J. Čiuber-kis.

LTS nariai įsijungė į Amerikos lietuvių tautinin-kų ALT S-gą, deklaruoda-mi:

"Mes, Amerikos lietuvių tautinės srovės dalyviai, no-rėdami: a) būti ištikimi JAV santvarkai ir įstaty-mams, b) išlaikyti, kurti bei ugdyti lietuvišką dvasią ir tautinės kultūros vertybes Amerikos lietuviuose, c) remti visomis išgalėmis lie-tuvių tautos kovą už nepri-klausomos valstybės atsta-tymą ir jos išlaikymą —

nutarėme: sutelkti savo jė-gas vienoje organizacijoje — Amerikos Lietuvių Tau-tinėje Sąjungoje!"

Nuo 1960 m. Lietuvių Tautinio Sąjūdžio valdyba s u d arinėjama delegavimo būdu: kiekvienų lyginių me-tų pradžioje ALT S-ga dele-guoja į Sąjūdžio valdybą 5 narius, Kanados Lietuvių Tautinė Sąjunga — 2 narius ir dar po 1 narį deleguoja-ma iš kiekvieno krašto, kur veikia tautinės srovės or-ganizuoti vienetai (k. a., Anglijoje). 1964 m. sąjūdis grįžo į Vliką ir dalyvauja jo darbuose. Ilgą laiką Są-jūdžio pirmininku buvo dr. Bronius Nemickas.

Lietuvos Nepriklausomybės Talka

1955 m. susitelkė tauti-nės organizacijos, kurios vadovavosi skirtingu nepri-klausomybės veiklos ir ypač jos metodų supratimu, ne-gu Vliką sudarančios orga-nizacijos. Lietuvos Nepri-klausomybės Talką (LNT) sudarė: Lietuvių Tautinis Sąjūdis, Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga, Lietu-vių Rezistencinė Santarvė ir Lietuvos Atgimimo Są-jūdis.

LNT savo veiklą rėmė šias dėsniais:

1) Siekti Lietuvai nepri-klausomybės ir sąlygų de-mokratiniu būdu Lietuvoje valdžiai išsirinkti ir toli-mesnei santvarkai nusista-tyti; 2) stebėti Lietuvoje vykstančius pasikeitimus ir pripažinti lemiamą reikšmę tautoje bręstantiems bei su-bręsia n t i e m s nusistaty-mams; 3) Lietuvos nepri-klausomojo gyvenimo ver-tinimuose bei kritikoje lai-kytis objektyvumo ir pa-garbos Lietuvos nepriklausomybei, saugotis nuo gin-čų dėl praeities įtraukimo į dabartinę veiklą nepri-klausomybės atstatymo rei-kalu. 4) atjungti nuo ne-priklausomybės kovos Lie-tuvos ateities gyvenimo projektavimus; 5) Lietuvos konstitucinių ir kitų veiku-sių nuostatų keitimo klau-simus rezervuoti pačiai tau-tai bei išsilaisvinimo metu s u s idarysiančiai Lietuvos vadovybei; 6) remti ir stip-rinti Lietuvos diplomatijos autoritetą tarptauti n ė j e plotmėje, ypač valstybių in-stitucijose.

LNT leido Lietuvos Nau-jienų Atranką, neperiodi-nius biuletenius lietuvių ar anglų kalbomis, kuriose teikdavo informaciją iš Lie-tuvos ar apie Lietuvą. Veik-dama atskirai nuo Vliko, LNT turėjo nuolatinę vado-vybę: pirmininkas — Vin-cas Rastenis, nariai — Vac-lovas Alksninis (LLKS),

Bronius Bieliukas (LRS), Bronius Nemickas (LTS) ir Leonas Virbickas (LAS). Šioms keturioms grupėm grįžus į Vliką, LNT prak-tiškai savo egzistenciją bai-gė, nors tam tikromis pro-gomis pasitardavo, lyg "blo-kas" Vliko greniume.

Reformuotajame Vlike tautininkams atstovavo dr. Br. Nemickas, Aleksandras Vakselis, prof. Jonas Puzi-nas ir dr. Jonas Balys Vliko valdybose.

Lietuvos Nepriklausomybės Fondas

Lietuvos Nepriklausomy-bės Talką sudarančių tauti-nių organizacijų atstovai 1955 m. kovo 7 d. inkorpo-ravo New Yorke Valstybėje fondą su teise telkti ir nau-doti lėšas visoje JAV teri-torijoje ir net kituose kraš-tuose. Fondo tikslas buvo finansuoti Lietuvos Nepri-klausomybės Talkos žinioje veikiantį "Lietuvos būklės studijų centrą" ir kitą LNT veiklą. Fondo pirmininkai yra buvę Vytautas Abrai-tis, Antanas Senikas ir po 1959 m. Emilija Čekienė.

Iš tikro Lietuvos Nepri-klausomybės Fondas rėmė Lietuvos Nepriklausomybės Talkos darbuotę ir įvairių asmenų darbus, kurie veikė lietuvių tautos gyvybės tikslui. Išleido J. Aisčio re-daguotas "Laisvės kovų dai-nas" (1962) ir dr. Alberto Geručio sudedagotą kolek-tyvinį veikalą "Lithuania 700 Years" (kuris perėjo nemaža laidų).

Sumacija ir įvertinimas

Jau praėjo beveik 50 me-tų nuo tos lemtingos datos, kada Amerikos lietuvių tau-tininkai pasiryžo atkovoti Lietuvos Respublikos nepri-klausomybę. Iš pradžių tai buvo Tautinės Sandaros sparnas, kuris rėmė Prezi-dento Antano Smetonos val-džią. Iš pradžių tai buvo — Vienybės ir Dirvos laikraš-čių rėmėjai, ėję išvien su Amerikos Lietuvių Taryba.

Kai kitos srovės parodė nepalankumą šiems tauti-ninkams, tautinė srovė susi-formavo kaip atskiras su-manus ir veiksmingas sąjū-

dis. Panašiai įvyko Vaka-rų Europos DP stovyklose, kai Tautinis Sąjūdis išsto-jo iš Vliko ir parodė suma-numą veikti atskirai.

Bet laikui bėgant, tauti-ninkai suprato, kad tikslingiau ir efektingiau veikti drauge su visomis patrioti-nėmis institucijomis. Tau-tininkai — seni Amerikos Sandaros veikėjai, Lietuvos Tautininkų Sąjungos liku-čiai ir jau karo metu apsi-sprendę tautinės minties veikėjai, susikonsolidavo į ALT S-gą ir kaip aiškaus nusistatymo srovė įsijungė į laisvų lietuvių veiksmų akciją už Lietuvos laisvę. Ir šiandien tautininkai žygiuo-ja išvien su visais lietu-viais, kurie siekia tėvynės nepriklausomybės ir laisvės atstatymą.

Skaitykit ir platinkit
D I R V Ą

• Žavingos atostogos ant Meksikos įlankos kranto, vėsinamam, istoriniam, ve-randų ir senų ažuolų apsup-tam dvare. Ištaikinga ir ra-mi aplinkuma, 60 mylių į rystus nuo New Orleans, kambariai su atskirom vo-niom, balto smėlio paplūdi-mys, pietietiškos ir jūrinės turistinės idomybės, lietu-viškas svetingumas. \$60.00 dienai su pusryčiais vie-nam, \$80.00 porai ir \$15.00 vaikui. Didelis restoranų pasirinkimas, ypač jūrinio maisto. Sveikatingas mais-tas namuose pagal susita-rimą. E. Jaunis, "High Oaks" East Beach, P. O. Box 374, Pass Christian, MS, 39571. Telef. 601-452-2257.

Train to be a
**TRAVEL AGENT
TOUR GUIDE
AIRLINE RESERVATIONIST**

Start locally, full time/part time.
Train on live airline computers.
Home study and resident train-ing. Financial aid available. Na-tional Hdqtr. Pompano Beach, FL.

A.C.T. TRAVEL SCHOOL
1-800-327-7728

Accredited Member N.H.S.C.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

**Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt**

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobi-liams pastatyti.

AUSTRALIJOS LIETUVIAI

Antanas Laukaitis

LAUKIAM SVEČIŲ

Jau nei pusmečio neliko, kai Adelaidė pasidarys pasaulinis lietuviškas susibūrimo centras. Neskaitant 250 aktyvių sportininkų, atvykstančių į III-sias Pas. Liet. Sporto žaidynes, dar gera šimtinė ir svečių atvyks iš užsienio. O kur gi pačios Australijos lietuviai? Atvažiuot į Adelaidę iš Brisbanės, Pertho, Hobarto arba net iš Sydnėjaus, yra panašiai kaip važiuot į kitą valstybę. Tačiau Lietuvių Dienos, o šiais metais dar ir didžiulė sporto šventė, sutrauks tikrai didesnę pusę australiečių, kurie tuo laiku, daugumoje, turi savo metines atostogas, nes pas mus yra pats vasaros vidurys. Tačiau prieš Adelaidę, svečiai dar sustos pačiam didžiausiam ir, reikia sakyti, pačiam gražiausiam Australijos mieste — Sydnėje. Čia pasiruošimai ir vykta pilnu tempu. Sportininkai dirba išsijuose, ieškodami svečiams nakvynių. Visa bėda, kad daugumas sydnėjiškių, ypatingai su šeimomis, jau savaitę laiko prieš Kalėdas, išvažiuoja automobiliais į Adelaidę ir, važiuodami pajūrio keliu, jie sustoja, pavasaroja ir toliau važiuoja, pilnai išnaudodami šią kelionę, tačiau svečių priėmimo komitetui tokios išvažiuojančių sydnėjiškių kelionės, yra visai nepriimtinos, nes jų namai negali būti apgyvendinti užjūrio svečiais. Tačiau, kaip nors ir ši problema bus išspręsta ir po gražiuoju Sydnėjaus tiltu gal ir nereiks nakvoti.

O gi Adelaidėje tai sportiniai parengimai ir pasiruošimai yra jau pilnai baigti. Energingas sportininkų vadovas Jurgis Jonavičius, su savo dideliu būriu padėjėjų, jau yra viską sutvarkęs ir tikisi gėdos nei Adelaidėi, nei visai Australijai nepadaryti.

Tuo pačiu metu Adelaidėje vyks ir mūsų tradicinės Lietuvių Dienos. Šių dienų komiteto pirmininkė Janina Vabolienė taip pat nesnaudžia ir su visu komitetu dirba tikrai išsijuose. O, labai dažnai, nors vyrai apie moteris ir galvoja abe-

jodami, tačiau jos padaro viską ir net geriau. Neskaitant visų bendruomeninių ir organizacinių suvažiavimų, posėdžių, Lietuvių Dienos prasidės jau gruodžio 26 dieną su Tautosakos vakaru, kuriame dalyvaus meniniai vienetai iš visos Australijos ir Adelaidės Moterų Dainos ir šokio Ansamblio, vadovaujamas G. Vasiliauskienės ir B. Lapšienės. Sekančią dieną Adelaidės katedroje įvyks atidarymo iškilmingos pamaldos, giedant jungtiniam Adelaidės Litlanja ir parapijos chorams. Po šių pamaldų visi dalyviai ir organizacijos su savo vėliavomis masiniai eis į miesto Rotušę, kur vyks oficialus atidarymas. Po atidarymo vyks meno parodos atidarymas, kurią tvarko skulptorė I. Pocienė. Vakare vyks literatūros vakaras, dalyvaujant kviestiniams mūsų rašytojams. Jį tvarko B. Mockūnienė.

Šventės metu vyks tautodailės paroda, kurią tvarko E. Varnienė ir Jaunimo vakaras, kuriam vadovaus A. Kubilius. Gruodžio 29 dieną Adelaidės teatras "Vaidila" pasirodys su savo spektakliu. Yra statoma J. Marcinkevičiaus drama "Mindaugas". Tos dienos vakare vyks Dainų šventė, didžiojoje Rotušės salėje. Tautinių šokių šventė vyks gruodžio 30 dieną gražiamame krepšinio Apolo stadione, kurį sportininkai tą vakarą užleido šokėjams. Dalyvaus 13 grupių su virš 200 šokėjų. Šios šventės moderatorius yra V. Vencius ir grupių vadovai B. Lapšienė su B. Sabeckiu. Visos Lietuvių Dienos bus užbaigtos su didingu Naujųjų Metų sutikimo baliumi, kai paskutinis atsisveikinimas ir naujųjų metų pradžia vyks gamtoje ir ruošiamoje gegužinėje.

Be visų šių bendruomeninių parengimų, ištisai visas dienas vyks III-jų Pas. Liet. Sporto žaidynių varžybos ir kai kurie atskiri jaunimui ir sportininkams parengimai, taip kad nuobodžiauti tikrai niekam neteks, tik reiks visiems geros sveikatos ir jėgų.

LIAUDIS TURĖTŲ RINKTI GENERALINĮ SEKRETORIŲ

"Literaturnaja gazeta" birželio 15 d. išspausdino Fido Burlackio straipsnį "Sovietinis parlamentarizmas", su kurio turiniu britų "The Guardian" supažindino to dienraščio korespondentas Maskvoje Martin Walker.

F. Burlackis yra žinomas sovietinis publicistas ir M. Gorbačioviui parašo kai kurias kalbas. Todėl nežinia, ar straipsnyje ryškinamos mintys yra jo paties, ar Gorbačiovo.

O jis kelia tokias mintis, kurios, sako, stebina Maskvą.

Ligi šiol partijos generalinį sekretorių išsirinkdavo politbiuras. O jis rašo: "Patyrimas parodė mums, kad sistema politbiure išrinkti krašto vadovą yra susijusi su trūkumais. Antraip neįmanoma išaiškinti, kaip itin sunkiu pasaulio istorijos laikotarpiu galėjo valdžią perimti tokie vadai kaip Brežnevas ir Černomir. Gaudamas du mandatus, vieną iš partijos, o kitą iš suvereninės tautos, vadovas turėtų būtiną autoritetą vykdyti politikai, kurią jis iš anksto buvo pristatęs žmonėms".

Sensacinga, žinoma, viešai sakyti, kad nepriimtina nuo Stalino laikų išsilaikiusi tvarka vien politbiure išsirinkti partijos generalinį sekretorių ir krašto vadovą. Burlackio nuomone, partija kongrese turėtų išrinkti kandidatą, kurį paskui kaip prezidentą rinktų piliečiai tiesioginiu ir slaptu balsavimu.

Straipsnio autorius taip pat kelia mintį, kad sovietinė aukščiausioji taryba turėtų būti paversta pastoviu britų stiliaus parlamentu, kuriame susitelktų įvairios nuomonės. Ji svarstytų biudžetą, ruošytų įstatymus. Teismuose turėtų būti įvesti prisiekusieji, panaikinta mirties bausmė, ir turėtų nebebuti bylų už vadinamąją antisovietinę agitaciją.

Akademinuose sluoksniuose gyvai svarstomas klausimas, kad reikia, jog partija ir vyriausybė būtų išskirtos. Burlackis nepriitaria tokiam planui, nes tada prasidėtų varžybos, kas

vertesnis ir stipresnis, partija ar vyriausybė.

Be kita ko, "Socialistinėje kaskadose" motyvuotai pasisakė prieš Stalino įvestus penkmečių planus. Praeitie ir dabarties praktika rodo, kad, tokius planus vykdančiam, pateikiama prastos rūšies gaminių, visad trūksta būtinų dalykų, technologija daro lėtą pažangą, įsitema korupcija. Taigi planai turėtų būti lankstesni. (k. p.)

JUOZAS RADŽIŪNAS, Martyno sūnus, ieško savo pusbrolių-pusseserių, tėvo brolių STASIO ir JUOZO vaikų. Radžiūnai - kilę iš Kaimynų kaimo, Musininkų valsč., Ukmergės apskr. - atvyko į Ameriką prieš I-jį pasaulinį karą. Apsigyveno prie Pittsburgh, PA.

Prašome atsiliiepti, ar žinantieji pranešti Dirvai, tel. 216 • 431-6344.

HIRING! Federal government jobs in your area and overseas. Many immediate openings without waiting list or test. \$15-68,000. Phone call refundable. (602) 838-8885. Ext. 1753. (26-28)

MACHINISTS
Horizontal and Vertical Boring Operators NC and CNC Controls. Lathe and Grinder Operators Conventional MDI and CNC. Journeyman card or equivalent required. Diversified job shop. Excellent fringe benefits. Accepting resumes until. Send resume to: Mr. Lorin Morrin, Abbey Etna Machine Co., 11140 Avenue Rd., Perrysburg, OH 43551. EOE. (26-27)

SAVAITINĖ RADIO PROGRAMA,
GIRDIMA SEKMADIENIAIS
6:00 — 7:00 VAL. VAKARO.

RADIO STOTIS

WCPN
90.3 FM

Programos vedėjas Juozas Stempuzis
4249 Lambert Road, Cleveland, Oh. 44121
Tel. (216) 382-9268

MACHINISTS

APV Baker Inc., a world leader in the field of food processing machinery, currently has an opening for 2 machinists: Vertical Mill Operator and a Lathe Operator on a Mazak CNC Slant Turn, T-3 control lathe. Both positions require experience with the operators able to read blueprints, perform their own set-ups and possessing their own tools. Send resume or apply in person between the hours of 7:30 AM and 4:30 PM, Monday through Friday. APV BAKER INC.
Attn: Personnel Manager
3200 Fruit Ridge Avenue, N. W.
Grand Rapids, MI 49504
An Equal Opportunity Employer (26-27)

CNC MACHINIST

Experience on monarch VMC or a Bridgeport Series Numeral II. Must be able to do own set ups and some programming. Overtime and good benefits.

UNISON CORP.

1601 WANDA
FERNDALE, MI 48220
313-544-1330 (26-32)

OWNER/OPERATORS

Truck load division of major mfg. corp. seeking owner/operators or small fleets for long term lease. Must have 1980 or later cabover or conventional tractor with maximum wheelbase of 200 inches. Tandem axle, sleeper required. Top paying mileage-based compensation package including empty miles, incentive bonus, safe driving bonus & more. Contact Dick at (513) 863-4627, 1-800-543-1170 (Outside Ohio) or 1-800-582-1044 (Within Oh.) (26-33)

TRAIN TO BE A PROFESSIONAL
• SECRETARY
• SEC./RECEPTIONIST
• EXECUTIVE SECRETARY
Start Locally. Full time/part time. Learn word processing and related secretarial skills. Home Study and Resident Training. Nat'l. headquarters, 4699 N. Fed Hwy, LHP, FL.
FINANCIAL AID AVAILABLE
JOB PLACEMENT ASSISTANCE
1-800-327-7728
THE HART SCHOOL
A Division of ACT Corp.
(Accredited Member NHSC)

DEVENIŲ KULTŪROS FONDO LEIDINIAI:

1. B. Bušackis — Radvila Juodasis\$ 4.00
2. J. Kregždė — Lietuvos Reformatų Raštija\$ 4.00
3. V. Karosas — Lietuvos Ryšis su Amerika \$ 4.00
4. J. Statkutė de Rosales — Baltų Kalbos Bruožai Iberų Pusiasalyje\$15.00
5. M. Karuša — Gyvenimo Sūkuriuose\$15.00
6. J. Dagys — Sculptures (meno albumas) \$30.00
7. J. Andrius — Lietuvos žemėlapis\$ 6.65

Leidinius galima užsisakyti: DKF, P. O. Box 10782, St. Petersburg, Fl. 33733.

Užsakant knygas prašoma pridėti \$1.30 pagangti pašto išlaidas.

MATAS Realtors

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS

— Broker — G.R.I. — C.R.A.

Adv. VYTAS MATAS

— teisinis patarėjas

MIRĖ GYTIS MOTIEJŪNAS

Liepos 1 d. ligoninėje mirė Gytis Motiejūnas, 53 metų amžiaus, gydytojams nepavykus išgelbėti jo gyvybę nuo kraujo išsiliejimo smagenyse. Palaidotas liepos 6 d. Visų Sielų kapinėse.

1949 m. Gytis su tėvais atvyko į Clevelandą. Būdamas 16 metų jis baigė Holy Name gimnaziją. 1955-57 metais atliko karinę prievolę JAV armijoje. Grįžęs iš armijos gavo tarnybą Clevelando miesto policijos departamente. Policijoje ištarnavo 30 metų ir šiais metais gegužės 15 d. išėjo į pensiją.

Gytis, turėdamas malonų tenoro balsą, šešiolika metų dainavo Čiurlionio ansamblyje. Nuo pat įsikūrimo 1960 metais, dainavo ir Clevelando vyrų oktete. Buvo jūrų skautas ir ilgametis Lietuvių namų ir klubo direktorius.

A.a. Gytis paliko giliame liūdesyje tėvą Povilą Motiejūną (motina mirė 1977 m), žmoną Nijolę, tris dukteris - Ritą, Dainą ir Gailę ir sūnų Gytį bei keturis vaikaičius.

Dirva reiškia gilią užuojautą velionio žmonai Nijo-

lei, dukterims ir sūnui su šeimomis, tėvui ir broliams - Mindaugui, Vaidevučiui ir Algiui, bei visiems artimiesiems.

• Rūta Butkutė-Marino birželio 28 d. pagimdė sūnų Fredą III. Kūdikis gimė Mc Donald ligoninėje.

Rūtos ir Fredo jr. namuose broliuko labai laukia jo sesutės Aida ir Lidija.

Anūku džiaugiasi ir Rūtos tėvelis dr. Antanas Butkus.

• VILIJAI IR EDUI KLIMAMS Clevelande, š.m. liepos 2 d. gimė pirmagimė dukrelė Janina-Tosca Regina.

Naujagime anūke džiaugiasi seneliai Regina ir Jonas Nasvyčiai ir Bronius Klimas.

TAUPOJE JAU GALIMA ISIGYTI U. S. SAVINGS BONDS

Birželio mėn. viduryje gautas iš Federal Reserve Banko patvirtinimas, kad TAUPA yra "issuing-agent" — U. S. Savings Bonds. Tą pačią dieną, kada buvo gautas patvirtinimas, Henrikas Tatarūnas nupirko savo anūku dovaną — U. S. Savings Bond. Tai gera ir vertinga dovana!

TAUPOS aktyvai (as-

sets) jau peršoko \$5.7 milijonus. Atliekame visus bankinius patarnavimus. Už taupymo sąskaitas ir sertifikatus mokame aukštesnius nuosimčius. Neperseniausiai pradėta čekių sąskaita (checking account) susilaukė didelio narių dėmesio. Sąlygos yra daug geresnės palyginant su kitomis finansinėmis institucijomis. Sustokit TAUPOJE ir atidarykit čekių sąskaitą.

Paskolos, ypatingai automobilių pirkimui, kvalifikuojamos ypatingai greitai. Namų pirkimui ar namų pagerinimui paskolos duodamos geresnėmis išsimokėjimo sąlygomis. Kodėl eiti pas svetimus, kada TAUPA savo narius aptarnauja greičiau ir daug geriau.

Mūsų tikslas — ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas! (vas)

VASAROS VAKARONĖ

Lietuvių kultūrinio darželio valdyba šeštadienį, liepos 16 d., 6 val. vakare, gražioje Gwinn Estate sodyboje - 12407 Lake Shore, Bratenahl - rengia vasaros vakaronę, kurioje kanklių muziką atliks Onos Mikulskienės kanklininkų kvartetas. Naujasis Kultūrinių darželių federacijos pirmininkas Clay Herrick, ir taip pat Garden Center of Greater Cleveland direktorius Aleksas Apanius, kalbės apie kultūrinių darželių istoriją ir darželių atstatymo planą, kuriam stipriai priitaria meras George Voinovich. Gal būt, net ir pats meras dalyvaus vaišėse.

Svečiai bus vaišinami skaniais užkandžiais ir visokiais gėrimais. Kaina asmeniui \$25. Pelnas skiriamas

Superior Savings ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.

Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.

Penktadieniais 9:00 iki 6:00. Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• LIEPOS 10 D. Žalgirio šaulių kuopos gegužinė prie ežero.

• LIEPOS 24 D. Pensininkų Klubu gegužinė.

• LIEPOS 31 D. Ramovėnų gegužinė ežero pakrantėje.

• RUGSĖJO 11 D. Ohio Tautos Fondo atstovybės popietė Lietuvių Namuose.

• SPALIO 8-9 D. Tradicinės Lietuvių Dienos. Visos organizacijos prašomos tuo laiku nerengti jokių renginių. LB Clevelando apyl. valdyba.

• SPALIO 8 D. Pabaltiečių vakaras. Rengia ALT, Latvių Sąjunga ir Estų Taryba.

• LAPKRIČIO 5 D. Lietuvių Namų metinis balius.

• LAPKRIČIO 19 D. L.K. V.S. Ramovė — kariuomenės minėjimas.

APARTMENT FOR RENT

Lake Shore & East Park Dr. 1 bedroom, large living & dining room, very clean, appliances, air, garage. No pets. \$215.00. Call: 241-0080. After 6:00 Phone: 481-4258.

Mano mielam prieteliui iš Ormond Beach

Floridoje

LEONUI DAUTARTUI

mirus, labai užjaučių jo brangią žmoną ALGIMĄ. Prašau draugus ir pažįstamus prisiminti savo mintyse.

Vladas Šniolis

Taupa

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street

Cleveland, Ohio 44119

(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.

Penktadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.

Sekmadieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Sąskaitas, Certifikatus, IRA, Čekių Sąskaitą, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priiame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

DIRVA

TORONTE MIRĖ MEČYS ABROMAITIS

Š. m. birželio 30 d. Toronte Western ligoninėje nuo širdies smūgio mirė Mečys Abromaitis, 64 metų amžiaus.

Velionis gimė Lietuvoje ir baigė Technikos mokyklą. Po karo atvykęs į Kanadą, pastoviai apsigyveno Toronte ir dirbo valdžios įstaigoje. Buvo vienas iš organizatorių Tautinės sąjungos Toronto skyriaus ir keletą metų buvo pirmininku. Taip pat aktyviai dalyvavo Kanados Lietuvių Bendruomenėje, buvo Toronto apylinkės valdybos nariu, buvo įsijungęs į Toronto Lietuvių Namų veiklą, kaip revizijos komisijos pirmininkas. Rėmė Dirvą ir buvo Dirvos rėmėjų Toronto būrelio veiklus narys.

Palaidotas liepos 4 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse.

Giliame liūdesy liko žmona Birutė, duktė Angelė ir daug draugų, nes velionis buvo gero būdo ir visiems mielai padėdavo. (jv)

• Juozas ir Janė Daunorai, Oak Lawn, Ill., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 30 dol. Ačiū.

• Jonas Gudėnas, Euclid, Ohio, atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

• E. Jonušienė, Omaha, Nebr., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 100 dol. Ačiū.

• Joseph Bernot, Union, N. J., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

MIRĖ
ELENA VAIVADAITĖ-
VAINIŪNIENĖ

Elena Vaivadaite-Vainiūnaitė, išgyvenusi 81-rius metus, po ilgos ligos paskutinį kartą užmerkė akis savo namuose birželio 28 dieną.

Velionė buvo senosios kartos SLA veikėjų Jono ir Stefanijos (Ginkevičiūtės) Vaivadų vyriausioji duktė. Pradžios ir aukštuosius mokslus baigė Philadelphiaje. Ilgus metus buvo Amerikos Konsulato, vėliau ir Pasitintybės sekretore Nepriklausomos Lietuvos laikinojoje sostinėje Kaune. Ten susipažino su Lietuvos diplomatinės tarnybos aukštu pareigūnu Petru Vainiūnu, kuriam - kartu su Lietuvos Ministru Pirmininku Urbšiu, jau sovietų Lietuvos okupacijos metu - teko vykti į Maskvą perduoti Lietuvos valdžią Justo Paleckio Sovietinei vyriausybei. Kartu su visais JAV diplomatais, Elena greitai grįžo iš Lietuvos į Ameriką ir vėl apsigyveno Philadelphiaje, kur išsikvietė savo sužadėtinį Petrą Vainiūną ir su juo susituokė.

Velionė ilgus metus dirbo Liberty Federal bankinėje įstaigoje, būdama to banko išdininke ir viceprezidente. Ji taip pat dalyvavo ir visuomeninėje veikloje, ypač šalpos srityje, nes gerai žinojo pokarinės Lietuvos žmonių vargus. Jai ir vyrui išėjus į pensiją, juodu išsikėlė į Floridą, kur Deltona miestelyje pasistatydino patogius, moderniškai įrengtus namus ant ežero kranto.

Giliame liūdesyje liko vyras Petras, brolis Antanas, gyvenęs McLean, Virginia ir jauniausioji sesuo Ona New Yorke.

Šeima nuoširdžiai dėkoja Mildos Vaivadienės sėutei Lilijai Baronaitei-Povilaitienei už suteiktą pagalbą ir velionės nuolatinę priežiūrą ligoje.

Jonas Valaitis

• PERKANT IR PAR-
DUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

A. A.

ELENAI-HELEN VAIVADAITEI VAINIŪNIENEI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą jos vyrui PETRUI VAINIŪNUI, seseriai ONAI VAIVADAITEI ir broliui ANTANUI VAIVADAI bei jo šeimai.

Stella ir Vytautas Abraičiai

Kastulė ir Kazimieras Bakšiai

Kazimieras Jasėnas

Mery ir Frank Kuchinsky

Petronėlė ir Gediminas Lapėnai

Halina ir Hipolitas Mickiewicz

Irena ir Antanas Sprindžiai

PADEKOS ŽODIS

Baltimorėje birželio 12 dieną, Lietuvių Namų salėje susirinko gražus būrys baltimoriečių draugų ir pažįstamų atžymėti a. a. Algirdo Leono penkerių metų mirties sukaktį, prisimenant bei pagerbiant jį.

Pobūvis praėjo labai nuoširdžiai ir šiltoje nuotaikoje. A. a. Algirdas buvo prisimintas kaip garbingas ir taurus lietuvis ir jo gyvenimas ir veikla buvo gražiai atpasakoti ir įvertinti.

Mano nuoširdi padėka visiems bičiuliams baltimoriečiams už atsilankymą ir nuoširdumą. Ypatingai dėkoju Dr. Elenai Armanienei už jos iniciatyvą, už rūpestį, pašvęstą laiką ir gražų žodį, prisimenant Algirdą dar iš Nepriklausomos Lietuvos advokatavimo laikų. Taipogi mano gili padėka p. Liusei ir Kęstučiui Laskauskams už visą rūpestį ir pobūvio organizacinį darbą; poniai Genovaitei Aušrienei ir poniai Valei Sąjauškienei, pašventusioms tiek laiko ir kruopštaus darbo tokį gražų pasivažišinimą paruošiant; inžinieriui Liūtui Griniui, atvykusiam su ponia Nijole iš Washingtono ir savo turininga kalba Algirdą ir jo veiklą taip įdomiai apibūdinus; visiems kalbėtojams — ponui Broniui Medeliui, p. Juozui Gailai, p. Vytautui Ėringiui už jų šiltus, nuoširdžius žodžius; artistui Juozui Palubinskui taip įspūdingai ir jautriai padeklamavus Balo Sruogos eilėraščių — visiems, visiems mano nuoširdžiausios padėkos žodis.

Toks nuoširdus visų bičiulių atsiliepiamas įrodo, kad a. a. Algirdas, praėjęs savo gyvenimo keliu, paliko ryškų ir gilų pėdsaką mūsų lietuviškame gyvenime ir nors esame jo netekę, bet jie lieka gyvas savo idėjomis, atliktais darbais, savo šviesia asmenybe.

Dar syki visiems prisidėjusiems prie pobūvio su-ruošimo ir atsilankiusiems

mano mieliems bičiuliams mano nuoširdi padėka.

Galina Leonienė

NEW YORK

PIRMOJO SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Birželio 18 d. įvyko ALT Sąjungos Pirmojo skyriaus narių susirinkimas. Susirinkimo dalyviai pagerbė netikėtai mirusius du skyriaus narius: skyriaus išdininką Edvardą Leleivą ir savanorį-kūrėją, atsargos kapitoną Joną Jankų.

Skyriaus pirmininkas A. Vebeliūnas papasakojo savo išpūdžius iš gausaus ir gerai surengto Sąjungos seimo ir Vilties draugijos suvažiavimo.

Susirinkimas aptarė skyriaus einamuosius reikalus ir išrinko Magdeloną Ulėnienę skyriaus išdininke. Kiti skyriaus valdybos nariai yra: sekretorius — Kazimieras Bačauskas, vicepirmininkas — Alfonsas Koncė ir pirmininkas — Apolinaras Vebeliūnas. New Yorko Amerikos Lietuvių Taryboje skyrių atstovauja Vladas Vasikauskas ir Apolinaras Vebeliūnas. (v)

BEVERLY SHORES

BALFO GEGUŽINĖ

Balfo Beverly Shores skyrius š. m. liepos 17 d., sekmadienį, Kazimiero ir Elenos Pocių sodyboje, Beverly Shores, Ind., rengia varge esantiems lietuviams padėti gegužinę.

Šv. Onos bažnyčioje 12 val. kun. M. Kirkilas atnašaus šv. Mišias už mirusius ir kenčiančius seses ir brolius pavergtoje tėvynėje.

Po mišių visi kviečiami atvykti į p. Pocių sodybą praleisti popietę ažuolų pauksmėje ir pasivažinti.

Skaitykit ir platinkit!
D I R V A

Dirvos rėmėjų Toronto būrelio nariui,
Vilties draugijos šimtininkui

A. A.

MEČIUI ABROMAIČIUI

staiga mirus, jo žmonai BIRUTEI, dukrai ANGELEI ir visiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia.

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirva

A. A.

MEČIUI ABROMAIČIUI

Toronte mirus, jo žmonai BIRUTEI, dukrai ANGELEI, giminėms ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia.

Dirvos Rėmėjų Toronto
būrelio nariai

Mūsų mielam bičiuliui

A. A.

MEČIUI ABROMAIČIUI

mirus, žmonai BIRUTEI, dukrai ANGELEI ir visiems artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

Stefa ir Vytautas
Gedgaudai